

Kindercentrum Kruimeltje

De kleine ontdekking

Pedagogisch beleidsplan

Januari 2023

Inhoud

Voorwoord	3
Hoofdstuk 1; Visie	4
Hoofdstuk 2; Doelgroepen	8
2.1. Kinderen van 0-4 jaar	8
2.2. Kinderen van 4-13 jaar	11
2.3. Kinderen met extra zorg of beperking	11
2.4. Ouders/ verzorgers	12
Hoofdstuk 3; Veiligheid en gezondheid	14
3.1. Vertrouwde relaties	14
3.2. Structuur en voorspelbaarheid	16
3.3. Veilige en gezonde omgeving	17
3.4. Pedagogisch medewerkers	18
3.5. Pedagogisch beleidsmedewerker en pedagogisch coach	20
3.6. Stagiaires	20
3.7. Personenregister	21
3.8. Meldcode kindermishandeling	21
Hoofdstuk 4; Ontwikkelen en ontdekken	22
4.1. Ontdekken en ontwikkelen 0-4 jaar	22
4.2. Ontdekken en ontwikkelen 4-13 jaar	27
Hoofdstuk 5; Pedagogische praktijk	30
5.1. Plaatsingsgesprek en Wennen	30
5.2. Begeleiding	30
5.3. Dagritme	31
5.4. Mentorschap en het volgen van de ontwikkeling	33
5.5. Ontwikkelingsgericht werken	33
5.6. Startblokken	34
5.7. Signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling	35
5.8. Voorschoolse educatie	36
5.9. Iedereen doet mee	36
5.10. Zorg	36
5.11. Pijlers; Natuur, Boekstart, Cultuurbeleving, Gezonde kinderopvang	37

Sluit aan op; 1. Huisregels veiligheid en gezondheid 2. Protocol grensoverschrijdend gedrag en gedragsregels Kruimeltje 3. Veiligheid en gezondheid beleid 4. Actieplan 2022, 5. Protocol ongevallen, 6. Protocol preventie Wiegedood 7. Intern klachtenreglement 8. Protocol 'kindermishandeling grensoverschrijdend gedrag' 9. Beleidswerk en coaching, 10. scholingsplan 2022

Voorwoord

Vol trots presenteren wij u het pedagogisch beleidsplan van Kindercentrum Kruimeltje. In dit plan beschrijven wij hoe Kindercentrum Kruimeltje haar visie en uitgangspunten vormgeeft en wordt toegelicht op welke manier onze pedagogisch medewerkers dit uitdragen in de dagelijkse praktijk.

De pedagogische visie van Kruimeltje speelt een belangrijke rol binnen ons kindercentrum. Het vormt de basis van waaruit gehandeld wordt, maar het is ook geschreven om u als (toekomstige) ouder/opvoeder inzicht te kunnen geven in de manier waarop wij op gepassioneerde wijze kinderen willen opvangen en begeleiden in een veilige, vertrouwde en huiselijke omgeving.

De actieve betrokkenheid van zowel ouders als medewerkers vinden we belangrijk. Immers opvoeden en ontwikkelen doen we samen.

Onze pedagogisch medewerkers worden door onze beleidsmedewerker geobserveerd en begeleid bij het toepassen van het

pedagogisch beleid in de praktijk.

Op deze wijze wordt ons pedagogisch beleid het hele jaar door getoetst aan de praktische uitvoering ervan. Het blijft daardoor geen statisch abstract document op afstand, maar juist een document waarin terug te lezen is wat onze uitgangspunten zijn.

Ons Praktijkplan is een aanvulling op dit pedagogisch beleidsplan en geeft weer hoe de dagelijkse praktijk vorm krijgt. Wanneer nodig worden beide plannen aangepast of bijgesteld. Na het aanpassen of herzien volgt er een overleg met onze oudercommissie waarna het plan opnieuw gepubliceerd wordt aan alle ouders per mail en via de website.

Dit pedagogisch beleidsplan is met zorg en aandacht opgezet om o.a. de professionaliteit te waarborgen. Als u na het lezen van dit plan merkt dat wat op papier staat niet overeenkomt met de dagelijkse praktijk zoals u die ervaart: schroom niet om contact op te nemen met een van onze medewerkers. We zijn altijd bereid om te leren en samen te kijken naar gezamenlijke mogelijkheden en oplossingen. Kritische opmerkingen, complimenten, aanvullingen en/of suggesties ter verbetering zijn meer dan welkom bij Kindercentrum Kruimeltje.

Diana Tebbenhof, Directeur

Januari 2023

Hoofdstuk 1 *Visie*

Samen zijn net als in een groot gezin, dat is waar wij als kindercentrum Kruiemtje naar streven. Niet gescheiden van elkaar maar juist samen fijne dagen beleven, iedereen met zijn eigen mogelijkheden en op zijn of haar eigen manier. Vanuit die veilige basis ga je groeien, je ontwikkelen. Dagen gevuld met ontdekken en beleven met ruimte voor een lach en een traan.

Persoonlijke benadering

Er mogen zijn en van waardevolle betekenis zijn als persoon en binnen de groep, ieder met zijn eigen kenmerken en eigenaardigheden.

Kindercentrum Kruiemtje is van mening dat ieder kind uniek is en zich ontwikkelt op zijn/haar eigen manier. Ieder kind heeft zijn eigen emoties en verstandelijke en lichamelijke mogelijkheden. Ieder kind krijgt de ruimte zijn eigen ontwikkeling te volgen op zijn of haar eigen manier. Geïnspireerd door de gedachten gang van Emmi Pikler; *Wanneer het kind de kans krijgt te onderzoeken en te leren in zijn eigen tempo, het kind beter leert zitten, staan, spreken en denken dan een kind dat gestimuleerd of geholpen wordt in haar ontwikkeling.*

Heeft een kind geen zin om mee te doen aan een knutselactiviteit die wordt aangeboden, dan wordt het kind vrijgelaten in die keuze.

Is een actieve baby toe aan meer motorische uitdaging, zoeken we een omgeving die de behoefte tot motorische ontwikkeling bevredigd b.v. door een kruippakje aan te doen en buiten volop de ruimte te krijgen om zijn/haar motoriek te oefenen.

Belangrijk is dat wij ons het wezenlijke eigen maken. Het wezenlijke is: Observeer! Leer het kind kennen! Als je werkelijk ziet wat hij nodig heeft, als je voelt wat hem/haar werkelijk dwars zit, wat zijn/haar behoefte is, dan zul je hem goed behandelen, zul je hem goed begeleiden en opvoeden. (Bron; Emmi Pikler Stichting)

Goede kinderopvang biedt kinderen de mogelijkheid om vanuit een warme en veilige omgeving de wereld te ontdekken.

Kindercentrum Kruiemtje wil daar graag voor zorgen door middel van begeleiding, ondersteuning en stimulering van het kind in een kleinschalige en gemoedelijke sfeer. We proberen dan ook onze opvang groepen zo klein mogelijk te houden en zoeken het materiaal en de ruimte welke het beste past bij het kind. Voor het ene kind werkt een horizontale groep (allemaal van dezelfde leeftijd b.v. babygroep, peutergroep) goed en voor een ander kind is het fijn om met hun broertjes/zusjes in dezelfde groep te zitten (verticale groep). Maar ook in de inrichting en aankleding van de ruimtes is gekozen voor een rustige lichte basis met huiselijke elementen.

Vertrouwde gezichten op de opvang groepen en een voorspelbaar dagritme zorgen voor vertrouwen en veiligheid. Maar ook door te benoemen welke emotie er bij het kind gezien wordt, zodat die een naam krijgt en het kind zich begrepen voelt.

Een kind leert tijdens het opgroeien wie hij of zij is en wat er van hem of haar verwacht wordt, maar ook wat hij of zij van zijn omgeving kan verwachten. Onze groepsleidsters zoeken dan ook altijd naar een manier een kind te begrijpen of te bereiken voor een gesprekje/ contact. Dit doen ze door het kind aan te kijken en oogcontact te zoeken, maar ook door gesproken taal te ondersteunen in gebaren of pictogrammen. Door een nauw contact met ouders te onderhouden leren de begeleidsters hoe er thuis met het kind wordt omgegaan en wat het beste werkt voor hun individuele kind. Ouders zijn immers de experts als het gaat om hun kind. Niemand kent het kind beter dan zij. We hechten daarom aan een goede relatie met de ouders. Kinderen voelen zich gedragen wanneer ze ervaren dat er verbinding is tussen de mensen die op verschillende plekken voor hen zorgen.

Samenzijn

Wat is er nou leuker dan in een kleine overzichtelijke groep te kunnen spelen, op ontdekkingsstocht gaan, je te ontwikkelen.

Groepsopvoeding biedt mogelijkheden om andere vaardigheden te ontdekken dan in de thuissituatie. Vooral op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling. Denk maar aan het kijken naar en samenspelen met alle verschillende groepsgenootjes. Het delen van speelgoed, het elkaar troosten. Daarnaast krijgen kinderen inzicht in hun eigen gevoelens en tegelijkertijd leren ze een scala aan reactiemogelijkheden. Zij leren al vroeg de betekenis van delen, helpen, rekening houden met de ander, omgaan met conflicten en opkomen voor zichzelf. Kinderen voeden elkaar veel meer op dan wie dan ook zou kunnen. Kindercentrum Kruiemeltje biedt kinderen de ruimte om op hun eigen tempo en met hun eigen persoonlijkheid om te gaan met het deel uit maken van een kleine groep. Door te observeren wat we zien bij het kind wanneer het in contact is met andere kinderen en wanneer we een groepsactiviteit aanbieden. Trekt het zich terug en gaat het kind observeren of is het kind vrij in het contact en deelt het makkelijk speelgoed met andere kinderen. Wanneer een kind laat zien dat het moeite heeft om zelfstandig in contact te komen, helpen we het op weg door het kind te betrekken bij bv samen een treinspoor bouwen of een spelletje doen. Is een kind juist heel vrij, ongeremd en enthousiast in het contact met andere kinderen, benoemen we wat we aan reactie zien bij het andere kind en leren we het kind stil te staan bij de ander.

De basisregel bij Kindercentrum Kruiemeltje is respect voor jezelf, een ander en je omgeving. Vanuit die basis vloeien meerdere afspraken voort, bijvoorbeeld elkaar geen pijn doen, wanneer je iets wilt hebben/weten dan vraag je dat, wanneer iemand aangeeft dat hij/zij iets niet wil, dan houd je rekening met die grens enz. Kinderen ontdekken ook welke rol volwassenen hebben in het samenzijn en mogen volwassenen graag na doen. Als verzorger/begeleider zijn wij ons dan ook bewust van deze rol. Wij zullen dan ook het "goede voorbeeld" geven in onze houding, taalgebruik en omgang met elkaar.

Spelen en ontdekken

Spelen houdt vrijheid in, de wereld ontdekken, mogelijkheden uitproberen, grenzen verkennen.... allemaal zonder doel. Met heel je lijf in het "echte leven" met al je zintuigen zonder virtuele afleidingen.

Bij spel gaat het om de beleving op zich, niet om het doel. Het ene moment is het oude hoelaken een boot die vaart over de woeste zeeën en zo is diezelfde hoelaken de kelder waar we ons in verstoppen om te ontsnappen aan een wild monster wat de poes van de burens blijkt te zijn... Spel en fantasie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ze brengen kinderen op plekken waar ze graag heen willen of waar ze al geweest zijn. Door te spelen ontdekken kinderen de wereld waar ze deel van uit maken met al zijn mogelijkheden.

Kindercentrum Kruiemeltje biedt kinderen de ruimte om te spelen en te ontdekken, door mee te gaan in hun belevingswereld. Waar gaat het kind zijn interesse naar uit, hoe kunnen we daaraan tegemoet komen. Ze worden uitgenodigd om te experimenteren en krijgen daarvoor passende materialen aangereikt. We nemen daarvoor het Montessori uitgangspunt;

Uitgangspunt is dat een kind een natuurlijke, noodzakelijke drang tot zelfontplooiing heeft. Opvoeding moet onderkennen wat de behoeften van een kind op een gegeven moment zijn en daarop inspelen, door de juiste omgeving en materialen te bieden (Bron; Nederlandse Montessori Vereniging)

Binnen Kruiemeltje zijn er geen televisies, computers of tablets apart voor gebruik door de kinderen.

Alleen bij een thema of activiteit waarbij een kort filmpje/ plaatje/ muziekstuk een ondersteuning kan zijn, wordt er gericht ondersteund met bv een tablet.

Kindercentrum Kruiemeltje is van mening dat natuurbeleving een belangrijke bijdrage levert aan de ontwikkeling van de motoriek, het gebruiken van de zintuigen, de fantasie wordt geprikkeld en de sociale en emotionele vaardigheden worden gestimuleerd. Ook geeft de natuur rust en ontspanning. Maar het buiten zijn in de natuur zet ook aan tot bewegen en actief bezig zijn met elkaar. Het geeft kinderen een uitlaatklep om zich lekker te laten gaan.

In een wereld waarbij we overspoeld worden met visuele prikkels die we passief tot ons nemen, is een natuurlijke omgeving die ruimte geeft aan motorische ontwikkeling, bewegen, actie, maar ook tot observeren en gebruik van alle zintuigen; voelen, ruiken, proeven een rijke aanvulling. In contact met de natuur lijkt de ontwikkeling bij kinderen bijna vanzelf te gaan. Wanneer er water, zand of ander natuurlijk materiaal aanwezig is zullen kinderen zich niet gauw vervelen. Wij zullen dan ook in weer en wind buiten te vinden zijn, in de tuin maar ook aan de wandel naar de kinderboerderij of het strand.

Het knuffelen en verzorgen van de aanwezige dieren en planten binnen Kruiemeltje, leren de kinderen te zorgen voor levende organismen en verantwoordelijkheid te nemen. Maar het versterkt ook het huiselijke gevoel en de aanwezigheid van dieren geeft warmte en geborgenheid.

Kindercentrum Kruiemeltje neemt de kinderen mee door de seizoenen om zo het contact met de natuur te vergroten. Maar de seizoenen en de 4 natuurlijke elementen, vuur water, aarde en wind, vormen ook de basis voor activiteiten die we de kinderen aanbieden. Kinderen laten ervaren wat de natuur ons geeft door het zelf uitzaaien van

groente plantjes in de moestuin. De buitenruimte ingericht met vruchtbomen, struiken en verschillende natuurlijke materialen deze bieden een divers en rijk aanbod om te ontdekken en ervaren.

Duurzaamheid

Het werken met jonge kinderen is werken met de toekomst. Daarom voelen wij een verantwoordelijkheid om duurzaam te ondernemen. De aarde moet voor onze kinderen en hun kinderen nog langer mee.

Wij willen zorgzaam en met respect omgaan met de wereld, de omgeving om ons heen, dieren, mensen, de natuur en de spullen die we hebben.

We proberen dan ook bij de aanschaf van nieuwe materialen te recyclen door gebruik te maken van tweedehands artikelen en ons afval te scheiden. We laten de kinderen in hun spel verschillende materialen ontdekken en proberen daarin zoveel mogelijk materialen te kiezen met een natuurlijke basis. Vrij van gifstoffen en weekmakers en weinig belastend voor de omgeving. Bij het knutselen maken we gebruik van "waardeloos" materiaal (lege dozen, wc-rolletjes, plastic flesjes maar ook natuur schatten zoals kastanjes, takken enz.)

We kiezen daar waar mogelijk voor biologische voeding, gebruiken natuurlijke schoonmaakmiddelen en gaan zuinig om met energie. We kiezen zo veel mogelijk voor afname bij lokale ondernemers, enz. We scheiden ons afval en houden onze omgeving schoon, heel en veilig en stimuleren onze omgeving dat ook te doen.

Rookvrije kinderopvang

Onze kinderopvang is rookvrij. Dat betekent dat niemand rookt in ons gebouw en op ons terrein.

We doen dit omdat we het goede voorbeeld aan kinderen willen geven. Behalve gezond, is rookvrij spelen ook veilig spelen. Uit onderzoek blijkt dat als kinderen anderen zien roken zij later zelf sneller beginnen met roken. Wij vinden een rookvrije en gezonde omgeving voor iedereen belangrijk.

Ons vaccinatiebeleid

De vaccinatiegraad in Nederland is de afgelopen jaren gestaag gedaald. De noodzakelijke vaccinatiegraad van 95% wordt op dit moment niet gehaald. Mede hierdoor zijn er in de afgelopen jaren op alle niveaus discussies geweest of kinderopvang organisaties de mogelijkheid moeten hebben om niet gevaccineerde kinderen te weigeren, ter bescherming van de gezondheid van de kinderen en mensen op de opvang. Hier was lange tijd geen duidelijke wetgeving over.

Ook binnen Kruiemtje krijgen wij soms vragen over hoe wij hiermee omgaan. *Wij (oudercommissie, medewerkers en directie) onderschrijven ten volle het belang van het volgen van het rijksvaccinatieprogramma (mits hiervoor geen contra indicaties vastgesteld zijn door een arts) en streven naar een hoge vaccinatiegraad op onze opvang locatie.* Op dit moment ligt de vaccinatiegraad binnen Kruiemtje op 100%. Dit percentage is gebaseerd op wat ouders aan ons doorgeven. Hier vertrouwen wij op.

Op 18 februari 2020 heeft een ruime meerderheid in de Tweede Kamer ingestemd met een initiatief-wetsvoorstel van D66, dat het mogelijk maakt om niet gevaccineerde kinderen te weigeren in de kinderopvang. M.u.v. kinderen die om medische redenen niet gevaccineerd zijn. Verwacht wordt dat ook de Eerste Kamer hiermee instemt. Wij volgen de ontwikkelingen hieromtrent. Aan de hand hiervan gaan we in gesprek met de oudercommissie. In gezamenlijkheid zullen we ons beleid steeds evalueren en vaststellen.

Hoofdstuk 2 *Doelgroepen*

Kindercentrum Kruimeltje richt zich op kinderen in de leeftijd van 0 – 13 jaar. Dagopvang en buitenschoolse opvang

Kinderen worden opgevangen in een eigen, vaste stamgroep. Iedere stamgroep heeft een eigen stamgroep ruimte en vaste pedagogisch medewerkers. Op elke stamgroep spelen wij met onze activiteiten in op de ontwikkeling van het kind.

Alle kinderen hebben één (of maximaal twee) vaste stamgroep(en). Kinderen worden in een andere stamgroep geplaatst zodra zij qua leeftijd niet meer binnen de stamgroep vallen of zij er qua ontwikkeling aan toe zijn. Ontwikkeling van het kind is leidend voor het kiezen van een passende stamgroep; zo kan het b.v. voorkomen dat een kind van 4 wat langer op de peutergroep blijft omdat het er qua ontwikkeling nog niet aan toe is de stap naar de basisschool te maken.

Hierbij passen we de geldende wet- en regelgeving met betrekking tot de groepsgrootte en het aantal kinderen per pedagogisch medewerker toe.

We hanteren het zogenaamde open-deurenbeleid. Dit betekent dat kinderen de gelegenheid krijgen om buiten de eigen stam groepsruimte met kinderen van andere stamgroepen, (bijvoorbeeld met broertjes, zusjes of vriendjes) te spelen. Maar versterkt ook het wij gevoel en de huiselijke setting.

Als er minder kinderen zijn, kunnen groepen worden samengevoegd. Dit is bijvoorbeeld op dagen met een lage bezetting, tijdens vakantieperiodes of aan de randen van de dag (bij binnenkomst of ophalen).

2.1 Kinderen van 0 – 4 jaar; Dagopvang

Kinderen van 0 tot 4 jaar zijn welkom op onze dagopvang die dagelijks geopend is tussen 6:30 en 18:30 uur. Er bestaat de mogelijkheid te kiezen voor een horizontale, dan wel verticale groep.

Zowel horizontale- (ingedeeld op leeftijd) als verticale- (alle leeftijden bij elkaar) groepen kennen eigen specifieke voordelen. In een horizontale groep hebben kinderen meer leeftijdgenootjes in de groep. Ruimte, speelgoed en activiteiten zijn volledig afgestemd op de leeftijdsgroep, evenals regels en afspraken.

In een verticale groep is het sociale leren groter: jongere kinderen worden (in hun spel) gestimuleerd door oudere kinderen en oudere kinderen leren zorgzaamheid te ontwikkelen voor jongere kinderen. Kinderen hebben de mogelijkheid om aansluiting te zoeken bij andere kinderen op hun eigen niveau, ongeacht de leeftijd. De verticale groep benadert vanwege de gemêleerde samenstelling de thuissituatie beter. Een ander

voordeel is dat kinderen gedurende de gehele opvangperiode bij elkaar in (min of meer) dezelfde groep blijven. Dit bevordert de continuïteit in de relatie tussen pedagogisch medewerker en kind en in de relaties tussen kinderen onderling.

In horizontale groepen zijn de kinderen naar leeftijd ingedeeld;

Op de begane grond bevindt zich babygroep **Kruimelientjes** voor kinderen van 0 tot ongeveer 2 jaar met maximaal 12 kinderen. Bij deze leeftijdsgroep staat rust, veiligheid en persoonlijke verzorging voorop zodat zij zich veilig kunnen hechten. Maar ook het ontdekken en vergroten van de eigen leefruimte door aan de wandel te gaan met de bolderkar of te kruipen in de tuin is daar onderdeel van.

De babygroep is een rustige, beschermde omgeving.

Deze groep biedt rust en regelmaat, volgens het ritme dat een baby nodig heeft. Dat betekent het eerste jaar dus vooral veel slapen en op de tijden eten waarop een baby daar behoefte aan heeft. Zodra kinderen eraan toe zijn, krijgt het ritme van de groep steeds meer invloed.

De vaste elementen in het dagritme blijven zorgen voor structuur en herkenning.

Om ervoor te zorgen dat baby's zich veilig voelen, is een vertrouwde band tussen de pedagogisch medewerker en een baby onmisbaar. Daar is veel individuele aandacht voor

nodig. Dit gebeurt zowel tijdens (spel)activiteiten als verzorgingsmomenten. Tijdens het voeden en verschonen heeft de pedagogisch medewerker volledige individuele aandacht voor een baby.

Respect voor autonomie vinden wij erg belangrijk. Dit geldt zeker voor jonge kinderen die kwetsbaar en afhankelijk zijn ten opzichte van hun omgeving. Voorbereiden op handelingen die we gaan verrichten is hierin belangrijk. Ook al zijn baby's nog niet taalvaardig, toch leggen zij snel verbindingen tussen het gesproken woord en de handeling. Daardoor overkomt de wereld hen minder, hebben ze minder schrikreacties, meer grip op de wereld en zijn ze meer ontspannen.

Van pedagogisch medewerkers vraagt het, naast alle gangbare competenties, vooral dat ze rust uitstralen. Onze medewerker biedt veiligheid aan kinderen zodat zij de wereld durven te ontdekken. Medewerkers genieten van de stapjes in de ontwikkeling van kinderen en spelen met hen mee. Dit (ontwikkel)proces van kinderen wordt zowel schriftelijk als mondeling aan ouders overgedragen. Baby's hebben één ritme, dat is hun eigen ritme. Dat betekent dat we een beroep doen op de flexibiliteit van medewerkers. Onze visie op baby-opvang heeft ook consequenties voor de inrichting van de binnen- en buitenruimtes. We kiezen waar mogelijk voor een grond box, gebruiken verlichting om aan te sluiten bij ritme en stemming en zorgen voor een rustige basis met herkenbare elementen om structuur aan te brengen in de dag. Bij Kruimeltje is er de mogelijkheid om buiten te slapen in een buitenbed.

Binnen onze **verticale groep Kruimeltjes** bestaat de groepssamenstelling uit maximaal 16 kinderen van 0 tot 13 jaar. Deze groep bevindt zich op de begane grond. Binnen deze groep bevinden zich dagopvang kinderen en BSO-kinderen afhankelijk van de dag en het tijdstip zal de groepssamenstelling dus wisselend zijn. In de groep voor 0 tot 13-jarigen lijkt de groep meer op een gezinssituatie waar baby's opgroeien met oudere kinderen. De kleine kinderen kunnen zich aan de grotere optrekken, ze imiteren gedrag van elkaar. Ook in een gemengde groep is er vanzelfsprekend individuele aandacht voor kinderen. Het ritme van de baby in het eerste jaar is bepalend voor het verloop van de dag. Voor peuters is er een activiteiten aanbod zoals dat ook in de peutergroep wordt geboden. Vanaf ongeveer 1,5 jaar is de structuur van de dagindeling

een fijn uitgangspunt. De kinderen gaan dan op een vaste tijd eten en drinken en daartussen worden er activiteiten aangeboden of kiezen de kinderen een eigen speelplek en -materiaal.

De kinderen die naar de basisschool gaan sluiten aan bij de groep. De groep is zo ingericht dat deze uitnodigt tot spelen voor alle leeftijdsgroepen. Maar ook dat het aanvoelt als een tweede huiskamer, door de eethoek en de zithoek.

Er zijn verschillende themahoeken ingericht, zoals een bouwhoek en een afgeschermd "actie hoek".

Doordat we veel kinderen op een flexibele basis ontvangen is de verticale groepsruimte tevens de ruimte waar we samenvoegen tijdens b.v. het opstarten en afronden van de dag, een rustige opvang dag of tijdens schoolvakanties. Maar er bestaat ook de mogelijkheid om bij de vraag naar een extra opvang dag of een margedag er wel plek is op de verticale groep i.p.v. op de vaste stamgroep.

Op de eerste verdieping bevinden zich 2 peutergroepen **Kruimels** geschikt voor maximaal 16 kinderen van 2 t/m 4 jaar en **Kruimels 2** onze peuter + groep geschikt voor maximaal 8 kinderen vanaf 3 jaar. **Kruimels en Kruimels 2** werken toe naar de basisschool en de overgang naar de BSO. De kinderen gaan op een vaste tijd eten en drinken en daartussen worden er activiteiten aangeboden of kiezen de kinderen een eigen speelplek en materiaal. De groep is zo ingericht dat deze uitnodigt tot spelen en ontdekken. Er zijn verschillende themahoeken ingericht, zoals een huishoek, een bouwhoek en een leeshoek. Er worden o.a. activiteiten aangeboden die uitdagen tot verlengde concentratie, woordenschat vergroten en ontdekken van de fijne motoriek. Er wordt gebruik gemaakt van het speelgoed en de ruimtes van de BSO zoals de muziek/theater ruimte of het knutsel atelier ter verrijking maar ook om de overgang van kinderopvang naar BSO minder groot te maken.

2.2 Kinderen van 4 tot 13 jaar; Buitenschoolse opvang

Onder buitenschoolse opvang (BSO) valt zowel de voorschoolse als de naschoolse opvang van kinderen die naar de basisschool gaan.

Voorschoolse opvang

Tussen 06.30 uur 's ochtends en aanvang schooltijd kunnen schoolgaande kinderen terecht in de voorschoolse opvang. De pedagogisch medewerker ontbijt zo nodig met hen en draagt er zorg voor dat de kinderen op tijd op school zijn.

Naschoolse opvang

Tussen einde schooltijd en 18.30 uur zijn kinderen welkom in de buitenschoolse opvang. Op de buitenschoolse opvang vindt de opvang plaats in verticale groepen (0 – 13 jaar en 4 -13 jaar samen).

Vakantieopvang

Gedurende vakantieweken is onze buitenschoolse opvang tussen 06.30 en 18.30 uur geopend.

Margedagen

Ook tijdens margedagen bestaat er de mogelijkheid extra opvang uren af te nemen.

Op de eerste en tweede verdieping beschikken de **Kruimelaars** over 44 BSO kindplaatsen welke we opsplitsen in **2 basisgroepen**

1^e verdieping Kruimelaars 1; maximaal 22 kinderen van 4 tot 13 jaar met 2 pedagogisch medewerkers.

2^e verdieping Kruimelaars 2; maximaal 22 kinderen van 6 tot 13 jaar met 2 pedagogisch medewerker.

De **Kruimelaars** beschikken over meerder ruimtes die aansluiten bij verschillende uitdagende activiteiten. Zo is er een knutsel atelier, een theater/muziekrimte en een chill-room, bouwkamer en een ruimte met het open spel materiaal Hop Up.

Kindercentrum Kruimeltje beschikt ook over een **verticale stamgroep Kruimeltjes** op de begane grond waar ook de dagopvang kinderen gebruik van maken (maximaal 16 kinderen van 0 -13 jaar). Deze groep is een mogelijkheid om gezinnen samen op te vangen. De BSO-kinderen sluiten aan bij het dagritme van de dagopvang kinderen.

De opvang buiten school om staat in het teken van vrije tijd. Er wordt dan ook per dag en moment gekeken waar de behoefte van de kinderen liggen. Is er veel energie dan gaan we lekker naar buiten voor een potje voetbal of samen met het grote springtouw. Ben je als 4-jarige moe van een lange dag school, dan mag je lekker op de bank hangen met een boekje of gewoon even helemaal niks. Vind je het fijn, als 10-jarige, om even uit het zicht te zijn van een volwassene? Dan mag je gebruik maken van de "Chillroom", een knusse ruimte met bankjes, kussens en knuffels waar je ongestoord kunt "Chillen". Door middel van ons overzichtsruimte kunnen de kinderen hun foto hangen bij de ruimte waar ze gaan spelen, zodat de pedagogisch medewerkers zich met de kinderen kunnen verdelen over de ruimtes die in gebruik zijn.

2.3 Kinderen met extra zorg of een beperking

Kindercentrum Kruimeltje is voorstander van inclusie. Dit betekent dat we ernaar streven voor alle kinderen een passend aanbod te hebben, ook als er sprake is van een lichamelijke of verstandelijke beperking. Het uitgangspunt hierbij is dat we in dialoog met ouders zoeken naar mogelijkheden. Voorafgaand aan de plaatsing van een kind met een beperking brengen we in beeld welke specifieke zorgvraag het kind heeft en in hoeverre hierin kan worden voorzien. Mocht blijken dat de zorgvraag zodanig is, dat hieraan redelijkerwijs niet kan worden voldaan (vanwege het ontbreken van expertise of vanwege het feit dat de zorg voor andere kinderen in het geding komt), dan zoeken we samen met de ouders naar een passend alternatief. Ook bestaat er de mogelijkheid om via PGB zorg in te kopen die dan vervolgens binnen Kruimeltje verleend kan worden.

2.4. Ouders /verzorgers

Ook ouders zijn voor ons een belangrijke doelgroep. Onze primaire activiteiten zijn gericht op kinderen. Ouders betrekken we hier zoveel mogelijk in. We zien ouders als partners in het creëren van een optimaal ontwikkelklimaat voor kinderen. Een goede vertrouwensband opbouwen met ouders is van belang. Dit partnerschap vraagt om vertrouwen van ouders in onze medewerkers en in onze expertise en ervaring. De thuisomgeving is voor kinderen de primaire omgeving. Ouders geven die primaire omgeving vorm en zijn de bepalende factor in de ontwikkeling van hun kind. Ouders zijn dé experts als het gaat om hun eigen kind. Door goed contact en regelmatig overleg kunnen ouders en pedagogisch medewerkers de verschillende leefwerelden voor het kind 'verbinden'. Als de thuissituatie van een kind helder is, kan daar op ingespeeld worden. Andersom worden ouders ook geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind op de opvang.

In alle contacten tussen pedagogisch medewerkers en ouders streven we naar tweerichtingsverkeer. Beide partijen moeten elkaar informeren en adviseren en hier

voldoende tijd voor nemen. Dit gebeurt in eerste instantie tijdens de overdracht bij het halen en brengen. Het contact met ouders vraagt ook om maatwerk waarbij de ouder kan aangeven wat hij/zij nodig heeft. Het plaatsingsgesprek, de overdracht momenten en de evaluatiegesprekken zijn hiervoor de basis. Ouders kunnen hierin hun wensen en behoefte kenbaar maken. In hoofdstuk 5 staan de reguliere contactmomenten beschreven. Daarnaast hebben wij verschillende kanalen om ouders van informatie te voorzien en ze een indruk te geven van de activiteiten op de opvang. We staan voor open communicatie met ouders. Als een situatie er om vraagt nemen wij altijd contact op met ouders en wij verwachten dat ouders omgekeerd hetzelfde doen. Als een van beide niet tevreden is, kunnen ouders of pedagogisch medewerkers dat aangeven. Zo kan er gezamenlijk naar een oplossing gezocht worden.

Oudercommissie

Kindercentrum Kruimeltje hecht veel waarde aan de samenwerking met ouders. Om die reden heeft Kruimeltje haar eigen ouder- commissie welke is samengesteld met ouders van het KDV en de BSO. De oudercommissie bestaat uit ouders die op vrijwillige basis zo'n vier keer per jaar bijeen komen en overleg voeren met de directie over het reilen en zeilen op de locatie. De oudercommissie heeft een wettelijk recht om gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen. Een algemeen en huishoudelijk reglement vormen de basis voor het functioneren van de oudercommissie. Kindercentrum Kruimeltje is aangesloten bij BOINK.

Klachtenbehandeling

Hoewel we ons uiterste best doen een helder en zorgvuldig beleid te voeren, kan het altijd voorkomen dat een medewerker of ouder een klacht heeft. We staan open voor feedback, en bespreken deze klacht het liefst direct met de medewerker of ouder zelf om tot een oplossing te komen.

Bij vragen of problemen wordt er altijd gezocht naar een oplossing voor beide partijen. In geval van meningsverschillen kan contact opgenomen worden met de hoofdleidster van kindercentrum Kruimeltje (Diana Tebbenhof).

Voor meer informatie verwijzen wij naar ons intern klachten reglement.

U kunt natuurlijk ook rechtstreeks contact opnemen met het klachtenloket Kinderopvang van de Geschillencommissie Kinderopvang waar Kindercentrum Kruimeltje bij aangesloten is: www.klachtenloket-kinderopvang.nl. U kunt online, via deze website uw klacht indienen of telefonisch contact opnemen via 0900-1877 (€0,20 per gesprek)

Hoofdstuk 3 *Veiligheid en gezondheid*

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een optimale ontwikkeling. Een kind moet fysiek veilig zijn en zich emotioneel veilig voelen op het kindercentrum. Veiligheid en welbevinden ontstaan door:

- *Vertrouwde relaties*
- *Structuur en voorspelbaarheid*
- *Een veilige en gezonde omgeving*

3.1 Vertrouwde relaties

Kinderen voelen zich veilig in een vertrouwde omgeving en in een groep kinderen met pedagogisch medewerkers die ze kennen en waar ze een band mee opbouwen. Een vertrouwde relatie kan worden opgebouwd met stabiliteit, persoonlijk contact en goede communicatie.

Stamgroepen

Om kinderen deze vertrouwde, stabiele omgeving te bieden worden ze opgevangen in een vaste groep (stamgroep). Alle stamgroepen binnen kindercentrum Kruiemeltje worden zoveel mogelijk begeleid door vaste gezichten. Deze vaste medewerkers weten hoe b.v. een *baby* zich ontwikkelt, waar het kind van gestrest raakt en waar deze behoefte aan heeft. Omdat bewezen is dat juist in de eerste levens maanden een beperkt aantal gezichten tegemoetkomt aan een goede hechting. Door op de babygroep te werken met 2 vaste gezichten komen wij aan deze behoefte tegemoet.

Op de andere stamgroepen wordt ook zoveel mogelijk gewerkt met vaste gezichten, want ook voor b.v. de BSO geldt dat een 4-jarig kind wat net naar de basisschool gaat het

erg fijn vindt om te weten wie hem of haar na een lange schooldag komt ophalen en er aanwezig zal zijn inde middag.

Dit overzicht aan vaste gezichten wordt ondersteund door de presentie boom die in de hal hangt. In deze boom hangen appels met de foto's van de kinderen die er die dag aanwezig zijn. Maar ook de begeleiding hangt in de boom. Wanneer een kindje binnen komt hangt hij of zij zichzelf in de boom en ziet gelijk wie er die dag ook aanwezig is. De stamgroep ruimte is de basis ruimte (huiskamer) waar het kind tijdens een opvang dag verblijft.

De aanwezige stamgroep ruimtes zijn open, opgezette ruimten met verschillende materialen die aanzetten tot spel en ontdekken, maar ook tot rust en ontspanning. De kinderen hebben zelf toegang tot de materialen zodat zij zelf kunnen kiezen waar ze mee willen spelen. We hebben geprobeerd de ruimtes zoveel mogelijk een huiselijke sfeer te geven.

Zo heeft elke stamgroep ruimte een zit/lees hoek waar tot rust gekomen kan worden, tevens is er een eethoek met een ruime tafel waaraan gegeten kan worden. De ruimtes zijn aangevuld met ontdekhoeken zoals b.v. een constructie hoek en diverse materialen afgestemd op de leeftijd van de stamgroep.

De BSO beschikt zelfs over een heuse theater/muziek ruimte en een chill-room (voor de oudste opvang kinderen). Maar ook een echt knutsel atelier waar naar hartenlust gecreëerd kan worden.

Naarmate kinderen ouder worden hebben zij, naast veiligheid en geborgenheid, behoefte

aan een grotere leefomgeving. Daarom geven wij kinderen regelmatig de gelegenheid om de ruimte buiten de groep te verkennen. Kinderen van verschillende groepen kunnen op deze manier met elkaar spelen. Hierbij wordt de dag structuur van de groepen bewaakt. Op alle stamgroepen is de dag structuur gelijk en gelden dezelfde afspraken en regels. Hierdoor is de omgeving voor kinderen toch herkenbaar en voorspelbaar. Dit zogenaamde open deurenbeleid geldt ook tussen dagopvang en buitenschoolse opvang als het past bij het dagritme, de groepssamenstelling of het thema.

Kinderen raken door deze mogelijkheid ook bekend met de andere groepsruimtes en andere pedagogisch medewerkers. Hun vertrouwde omgeving wordt groter en zij kunnen zich hier vanzelfsprekender in bewegen. Dit is prettig bij een eventuele overstap naar een andere groep.

Groep overstijgende activiteiten

Regelmatig vinden er groep overstijgende activiteiten plaats. Zo is er bijvoorbeeld een gezamenlijke ontbijt als dagopening met alle kinderen. Maar ook een gezamenlijke wandeling naar de kinderboerderij of het strand kunnen daarbij

horen. Emotionele veiligheid van de kinderen wordt gewaarborgd doordat de activiteit (mede) begeleid wordt door de vaste medewerker van de stamgroep. De kinderen gaan vanuit hun eigen stamgroep, begeleid door de eigen pedagogisch medewerker, naar de gezamenlijke activiteit en keren na afloop ook weer op dezelfde wijze terug naar de eigen basisgroep. Deelname aan deze activiteiten is altijd op basis van vrijwilligheid.

Medewerkers observeren de kinderen en als kinderen zelf kenbaar maken zich niet prettig te voelen of als dit uit hun gedrag blijkt, zal de pedagogisch medewerker hier op inspelen. Het kind wordt bijvoorbeeld getroost, op zijn gemak gesteld maar mag ook altijd terug naar de eigen stamgroep.

Samenvoegen van groepen en tweede stamgroep

Kinderen kunnen ook (tijdelijk) gebruik maken van een tweede stamgroep. Dit kan bijvoorbeeld bij het afnemen van extra opvang (onder andere ruildagen) of als er bij de start of uitbreiding van opvang (nog) niet op alle gewenste dagen plaats is op de eigen stamgroep. Omdat de kinderen gebruik maken van 2 stamgroep ruimtes moeten ouders hiervoor toestemming geven in de vorm van

een het toestemmingsformulier welke wij bij de start van de opvang laten ondertekenen. Ook is het mogelijk dat tijdens het opstarten en afronden van de dag, bij vakanties of dagen met een (structurele) lage bezetting stamgroepen worden samengevoegd. Bij het samenvoegen van stamgroepen en opvang in een tweede stamgroep is er passende aandacht voor de emotionele veiligheid. Door ons open deurenbeleid en het activiteitenprogramma raken kinderen bekend met de andere groepsruimtes, pedagogisch medewerkers en kinderen. Pedagogisch medewerkers dienen altijd, maar meer nog in deze situaties, oog te hebben voor het welbevinden van het kind. De pedagogisch medewerker toetst dat door contact met het kind en observeert of het kind zich prettig voelt in de groep. De pedagogisch medewerker speelt in op de behoefte van het kind en helpt, stuurt bij of zoekt naar een oplossing indien nodig. Voor zowel kinderen als ouders is inzichtelijk op welk moment het kind van welke (stam) groep deel uitmaakt. Er zal bij het opsplitsen en samenvoegen altijd gehandeld worden volgens de wettelijke richtlijnen voor wat betreft de leidster-kind ratio. Deze werkwijze geldt ook voor verzoeken van ouders voor het afnemen van extra dagdelen buiten het afgesloten contract.

3.2 Structuur en voorspelbaarheid

Kindercentrum Kruimeltje hanteert een zo duidelijk mogelijk dagritme en huisregels. Om zo een veilige basis gedurende de dag te geven. Dit wordt gedaan door vaste rituelen gedurende de dag aan te houden.

Bij Kindercentrum Kruimeltje zijn er veel ouders die een flexibel werkrooster hebben. Hierdoor zijn er meerdere kinderen aanwezig die op verschillende tijden gehaald en gebracht worden, er is dus sprake van een dynamische groep. Een vast dagritme biedt de kinderen houvast. In hoofdstuk 5 paragraaf 5.4 kunt u meer lezen over het dagritme binnen Kruimeltje.

Huisregels

Ook het werken met duidelijke "huisregels" biedt structuur en voorspelbaarheid. Huisregels hanteren bij jonge kinderen is een dynamisch proces. We zijn ons bewust van de impulsiviteit en kwetsbaarheid van kinderen en zullen de regels in de interactie met onze opvang kinderen dagelijks betrekken en herhalen. Zo leren de kinderen er mee om gaan en naar te handelen. Daar waar nodig zullen we de regels gaan ondersteunen in de vorm van visualisatie plaatjes (foto's) van gewenst gedrag.

De huisregels net als het pedagogisch beleidsplan en het beleidsplan veiligheid en gezondheid worden tijdens het plaatsingsgesprek kenbaar gemaakt aan ouders. Dit draagt bij aan een duidelijke structuur en voorspelbaarheid.

3.3 Veilige en gezonde omgeving

Voor een optimale ontwikkeling van kinderen is veiligheid de belangrijkste voorwaarde. Een kind dat zich niet veilig voelt, durft niet te gaan ontdekken, trekt zich terug, gaat geen nieuwe contacten aan en kan dus niet profiteren van alle nieuwe kansen en uitdagingen die het kindercentrum biedt.

De pedagogische en interactievaardigheden van onze medewerkers zijn hierin dus van groot belang. Dit houdt in dat pedagogisch medewerkers goed kijken en luisteren naar

de kinderen. Zien wat een kind leuk vindt, een lastige situatie met een grapje oplossen, een onzeker kind steun geven en aanvoelen wat de stemming is in een groep.

Er wordt door de begeleiding respectvol en met liefde gecommuniceerd met de kinderen. Onderlinge relaties worden gestimuleerd maar de eigenheid van het kind speelt daarin een belangrijk uitgangspunt.

Ook vinden wij het belangrijk in te spelen op de persoonlijke behoeften van het kind.

Weten hoe een kind bijvoorbeeld getroost wordt en wat zijn of haar favoriete knuffel is, zijn belangrijke zaken om de emotionele veiligheid van een kind te vergroten. Daarnaast is het van belang dat onze pedagogisch medewerkers oog hebben voor zaken die onveilig zijn voor een kind zoals pesten, buitensluiten of de spanning vanuit een negatieve groepssfeer.

Een veilig pedagogisch klimaat stelt eisen aan de omgeving. De omgeving van het kind moet gezond,

hygiënisch en veilig zijn. Kinderen moeten zich vrij kunnen bewegen zonder gevaar op lichamelijk letsel. De omgeving moet ook tegemoetkomen aan de ontwikkelingsbehoefte van kinderen. Wij zijn daarom van mening dat verantwoorde risico's niet per definitie vermeden hoeven te worden. Wij leren kinderen potentiële gevaren te herkennen en er zo goed mogelijk mee om te gaan. Kindercentrum Kruiemeltje is verantwoordelijk voor de lichamelijke veiligheid van kinderen. Dit houdt in dat binnen- en buiten- ruimtes en speelmaterialen veilig en schoon zijn. Het betekent dat er gezonde voeding en voldoende beweging wordt geboden en dat er regels en afspraken zijn over hygiëne en over het voorkomen van risico's.

Ten aanzien van hygiëne en (infectie)ziektes volgen wij de richtlijnen van Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid (onderdeel van het RIVM). Kindercentrum Kruiemeltje gaat ervan uit dat zieke kinderen in principe het beste af zijn in de eigen, huiselijke omgeving. Als een kind tijdens zijn verblijf ziek wordt of aangeeft pijn te hebben (dit ter beoordeling van de beroepskracht), wordt er contact opgenomen met de ouder(s). Ouders dienen er, als de situatie erom vraagt, zorg voor te dragen dat hun kind zo spoedig mogelijk opgehaald wordt.

In ons beleid Veiligheid en Gezondheid is beschreven wat de grootste risico's zijn, hoe kinderen geleerd wordt om te gaan met kleine risico's en hoe invulling wordt gegeven aan eisen op het gebied van kinder-EHBO, achterwacht, het vierogenprincipe, grensoverschrijdend gedrag en de beleidscyclus.

Gezonde kinderopvang

Gezonde Kinderopvang heeft als doel kinderen zo jong mogelijk gezond gedrag en een gezonde leefstijl aan te leren. Wij willen deze door de overheid gestimuleerde aanpak inbedden in onze beroepspraktijk. Dit betekent dat we structureel aan een gezonde leefstijl van kinderen en deskundigheid van medewerkers werken. We hebben aandacht voor: voeding, bewegen, dagritme, mediagebruik, groen, sociaal-emotionele en seksuele

ontwikkeling, zonbescherming, fysieke veiligheid en hygiëne. Hoe jonger kinderen gezond gedrag aanleren, hoe meer profijt ze hier in hun latere leven van hebben. De kinderopvang is een belangrijke plek om kinderen een gezonde start te geven. Jongere kinderen leren dit spelenderwijs, oudere kinderen middels bewustwording en uitleg. Ook kunnen pedagogisch medewerkers het goede voorbeeld geven aan kinderen en ouders.

Voeding

We willen kinderen helpen bij het aanleren van een gezond eet- en beweegpatroon. Het gaat om bewustwording, vergroten van de kennis over voedsel en het maken van gezonde keuzes. Wij bieden daarom voornamelijk basisproducten aan uit de Schijf van Vijf en maken gebruik van adviezen van het Voedingscentrum. Wij doen een gevarieerd aanbod waar kinderen uit kunnen kiezen. Naast de broodmaaltijd verstrekken wij vers fruit en groente en verantwoorde tussendoortjes zoals een soepstengel of cracker. Kinderen tot 1 jaar hebben een eigen voedingsschema. Wij houden rekening met allergieën van kinderen. Er is ook ruimte om individuele afspraken te maken wanneer het noodzakelijk is om af te wijken van het voedingsbeleid, bijvoorbeeld bij een dieet of een bepaalde (geloofs)overtuiging. We stimuleren water drinken, maar voor de afwisseling bieden we suikervrije limonade.

Gezonde seksuele ontwikkeling

Seksuele ontwikkeling begint bij het leren kennen van het eigen lichaam. Dit start al in de babytijd. Het ontdekken van verschillen tussen jongen en meisje behoort bij de normale ontwikkeling. Kinderen zijn nieuwsgierig en onderzoekend. Verliefde gevoelens voor een ander zijn interessant. Voor het welbevinden heeft elk kind ook een bepaalde mate van lichamelijke koestering nodig. De grens van het onbetamelijke mag niet overschreden worden. Voor de pedagogisch medewerker is er een rol weggelegd om kinderen hun gevoelens en lichamelijk ontwikkeling te leren verwoorden op een acceptabele manier.

3.4. Pedagogisch medewerkers

Inzet medewerkers

Bij de inzet van ons personeel hanteren wij de kind-beroepskrachtratio zoals deze is vastgesteld in de wet Kinderopvang. Wij maken hierbij gebruik van www.1ratio.nl. Op deze site is de ratio voor alle opvangvormen na te lezen (zie "rekenregels"). De wet staat toe dat er (bij minimaal tien uur aaneengesloten opvang) voor maximaal drie uur per dag kan worden afgeweken van de beroepskracht-kindratio. Er kunnen tijdens die uren minder pedagogisch medewerkers worden ingezet. Voorwaarde is dat minimaal de helft van het op grond van de beroepskracht-kindratio vereiste aantal medewerkers wordt ingezet.

Afwijken kind-beroepskracht ratio:

Op onderstaande momenten kunnen wij afwijken van de kind- beroepskrachtratio; Dit geldt voor alle opvang dagen:

Tijdens de pauzes van onze medewerkers:

Tussen 12:00-14:00 uur

Deze afwijking van de ratio is nodig aangezien we iedere opvang dag 12 uur aaneengesloten open zijn. Om onze medewerkers de benodigde pauzetijd te kunnen geven en hen geen aaneengesloten werkdag van 12 uur te laten maken. Wij houden ons daarbij aan de cao voor de kinderopvang.

Tijdens deze afwijking is er altijd een groepshulp/achterwacht beschikbaar om zo de pedagogische sfeer te kunnen blijven waarborgen.

Tijdens alle overige tijden houden wij ons aan de kind-beroepskracht ratio.

Professionaliteit

We selecteren onze medewerkers zorgvuldig. Alle medewerkers hebben een beroepskwalificatie en zijn daarmee toegerust voor de werkzaamheden binnen onze organisatie. Wij verwachten van onze medewerkers dat zij zich blijven ontwikkelen en leveren daar als organisatie een actieve bijdrage aan. Een jaarlijkse cyclus van ontwikkelgesprekken met alle medewerkers geeft sturing aan de ontwikkeling van personeel. Via onder andere pedagogische coaching in de dagelijkse praktijk, het organiseren van studieavonden, gerichte her- en bijscholing, online leren en trajecten op maat leveren wij een bijdrage aan de deskundigheidsbevordering van onze medewerkers. Al onze medewerkers zijn geschoold en in het bezit van een diploma voor het bieden van eerste hulp aan kinderen en oefenen van het handelen bij brand en ontruiming. Hiervoor worden jaarlijks herhalingstrainingen uitgevoerd.

De kennis en ervaring die wij binnen Kindercentrum Kruimeltje opdoen worden met elkaar gedeeld en uitgewisseld.

Beroepshouding

Kinderen hebben een vertrouwde relatie nodig om zich veilig genoeg te voelen, hun omgeving te verkennen en zich te kunnen ontwikkelen. Zo'n veilige gehechtheidrelatie is niet alleen voorbehouden aan de ouders. Ook professionele opvoeders bieden een veilige relatie, mits is voldaan aan de voorwaarden van stabiliteit en sensitieve responsiviteit. Sensitieve responsiviteit betekent dat de pedagogisch medewerker gevoelig (sensitief) is voor de signalen van kinderen en openstaat voor wat kinderen verbaal en non-verbaal aangeven. Maar alleen sensitief zijn is niet genoeg: de pedagogisch medewerker moet de signalen niet alleen zien, maar er ook adequaat op reageren (responsiviteit).

Jonge kinderen communiceren met hun hele lichaam, later in de ontwikkeling wordt gesproken taal één van de belangrijkste communicatiemiddelen. Met taal leert een kind zijn emoties en gedachten te uiten en te sturen. Zo verbindt hij zich met de wereld om hem heen. De pedagogisch medewerker heeft de taak kinderen te helpen om taal te

leren. Taal is ook het middel tijdens de interactie met kinderen, bijvoorbeeld om uit te leggen en grenzen te stellen. Pedagogisch medewerkers begeleiden ook de interactie tussen kinderen. Voor pedagogisch medewerkers zijn de volgende interactievaardigheden van groot belang:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie van het kind
- Praten, uitleggen en luisteren
- Grenzen stellen en structureren
- Ondersteunen van positieve reacties van kinderen (begeleiden van interactie)
- Ontwikkelingsstimulering (stimuleren van spelen en leren)

3.5 Pedagogisch beleidsmedewerker en pedagogisch coach.

De pedagogisch medewerker is bepalend in het leveren van kwalitatief goede opvang. Als medewerkers in hun kracht staan komt dat de kwaliteit én het werkplezier ten goede. De pedagogisch coach begeleidt de pedagogisch medewerkers daarom in hun pedagogisch didactisch handelen op de groep. Ze ondersteunt medewerkers bij hun beroepsuitoefening en verbetert daarmee de deskundigheid en vaardigheden van pedagogisch medewerkers.

Kruimeltje vindt we het belangrijk om haar pedagogische visie te waarborgen.

Onze pedagogische visie ligt vast in ons pedagogisch beleid en bepaalt de keuzes die we maken voor onze werkwijze en de middelen die we hiervoor inzetten. Hierbij valt te denken aan Startblokken, Horeb, maar ook onze aanpak op het gebied van zorg, samenwerking met ouders, pijlers en veiligheid & gezondheid.

Binnen Kruimeltje zijn er sinds 2022, 2 pedagogisch coaches; Diana en Annelies. Vanaf april 2022 heeft Annelies het coachen volledig voor haar rekening genomen en zal het accent bij Diana liggen op het beleidswerk en VE-coach.

Als pedagogisch beleidsmedewerker houdt Diana zich bezig met het ontwikkelen van het beleid t.a.v. de pedagogische praktijk en het (blijven) ontwikkelen van het pedagogisch beleidsplan. Dit doet zij in nauwe samenwerking met alle pedagogisch medewerkers en de pedagogisch coach (Annelies).

Daarnaast heeft Diana een taak bij het bewaken en invoeren van pedagogische beleidsvoornemens, zodat iedere medewerker werkt volgens dezelfde pedagogische visie. Naast het ontwikkelen van het pedagogisch beleid, werken zowel Diana als Annelies als coach voor het verbeteren van de pedagogische kwaliteit van de werkzaamheden en professionele ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers. Ze begeleiden de medewerkers bij de dagelijkse praktijkwerkzaamheden.

Iedere pedagogisch medewerker ontvangt jaarlijks coaching, zo ook Diana. Aangezien zij ook als pedagogisch medewerker functioneert. Diana ontvangt jaarlijks coaching van Brigitte.

Jaarlijks wordt op de peildatum (1 januari) vastgelegd hoeveel uur inzet er beschikbaar is voor pedagogische coaching en pedagogische beleidsontwikkeling. Dit hangt samen met het aantal locaties en het aantal medewerkers (FTE). De jaarlijkse uitwerking is te vinden als bijlage van dit document (Beleidswerk en coaching).

3.6. Stagiaires

Bij kindercentrum Kruimeltje kan er een stagiaire aanwezig zijn voor twee of drie dagen in de week. Dit zijn stagiaires van het MBO-niveau 2,3 of 4 doorgaans afkomstig van de opleiding Pedagogisch Werk, in de vorm van een beroepsgerichte stage voor minimaal een half jaar of langer. Als stagiaires starten, krijgen zij voorafgaand achtergrondinformatie over onze organisatie en het werken op de groep. De stagiaire

doet, afhankelijk van de opleidingsfase, kennis en ervaring op door het uitvoeren van verschillende werkzaamheden. Afhankelijk van de competenties en het leerjaar kunnen de stagiaires taken zoals verschonen/toiletbezoek, voeden, begeleiden van (buiten) spel, het organiseren en begeleiden van activiteiten al dan niet deels zelfstandig uitvoeren. Stagiaires zijn nooit alleen eindverantwoordelijk over een groep kinderen. Tijdens hun stage krijgen stagiaires begeleiding van één van de beroepskrachten en wordt met regelmaat de voortgang geëvalueerd.

Stagiaires zijn in principe boventallig (tellen niet mee in de beroepskracht-kind ratio). In incidentele gevallen kunnen wij stagiaires, conform wettelijke eisen en CAO afspraken, wel intallig inzetten. Er wordt dan rekening gehouden met de opleidingsfase waarin zij zich op dat moment bevinden

Sinds de zomer van 2016 heeft Kruimeltje zich laten registreren bij de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB). Deze registratie is een erkenning voor leerplekken die tegemoetkomen aan de doelstelling van de SBB (zie www.s-bb.nl).

Stagiaires worden (behoudens ziekte of onvoorziene omstandigheden) op vaste dagdelen ingezet, zodat de continuïteit voor de kinderen en beroepskrachten gewaarborgd is.

3.7 Personenregister kinderopvang

Iedereen die woont of werkt op een plek waar kinderen worden opgevangen, moet zich inschrijven in het Personenregister Kinderopvang. Dit geldt dus voor al onze medewerkers, vrijwilligers en stagiaires. Inschrijven kan alleen met een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). Met het personenregister worden medewerkers continu gescreend op strafbare feiten die belemmerend of bezwaarlijk zijn bij het werken met kinderen.

3.8 Meldcode Kindermishandeling

Vanaf 1 juli 2013 geldt er een wettelijke meldplicht voor professionals in de kinderopvang. Ze moeten (vermoedens van) kindermisbruik en -mishandeling melden bij de werkgever of vertrouwenspersoon van de Inspectie van het Onderwijs. Kindercentrum Kruimeltje werkt volgens het protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag.

Hoofdstuk 4 *Ontdekken en ontwikkelen*

4.1 Ontdekken en ontwikkelen van 0-4 jaar

Kinderen kunnen zich ontplooien, ze kunnen hun talenten ontdekken en zichzelf verder ontwikkelen.

Het kind krijgt de mogelijkheid te zijn wie hij/zij is, wanneer het verdriet heeft wordt het getroost en wanneer het boos is wordt geleerd hoe om te gaan met die boosheid. Daarbij wordt benoemd welke emotie er gezien wordt bij het kind, daarmee leert het kind zijn eigen emoties ontdekken.

Persoonlijke competenties

Zelfvertrouwen

Een kind moet zich vrij voelen om aan te geven wat hij/zij graag wil. Als kleine kinderen dat nog niet zelf kunnen aangeven, is het de taak van de pedagogisch medewerkers te signaleren wat een kind graag wil. Als kinderen bevestigd worden in hun keuze krijgen ze zelfvertrouwen. Een kind met zelfvertrouwen kan voor zichzelf opkomen en onafhankelijk functioneren. Het kind durft om hulp te vragen en is niet bang om fouten te maken.

Pedagogisch medewerkers moedigen kinderen aan in hun spel en helpen hen

bij het opdoen van succeservaringen. Naast het laten opdoen van succeservaringen is het geven van complimenten een goed middel om het zelfvertrouwen te stimuleren. Bij het corrigeren van ongewenst gedrag geven pedagogisch medewerkers geen kritiek op het kind zelf, maar benoemen zij het gedrag van het kind. Zij zeggen dus niet: "Jij bent stout", maar: "Ik vind wat je doet niet goed". Tevens maakt de medewerker duidelijk wat wel het gewenste gedrag is.

Zelfstandigheid en zelfredzaamheid

Kindercentrum Kruiemeltje heeft respect voor de autonomie van de kinderen. We geven ieder kind de kans om dingen zoveel mogelijk zelf te doen, te proberen en op te lossen. Dit geldt voor alle leeftijden.

Het kind wordt gestimuleerd zichzelf te verzorgen en daarin zelfredzaam te zijn. Handen wassen na het plassen, schoenen aan doen bij het naar buiten gaan, sjaal om bij koud weer enz.

Kinderen die om hulp vragen, zullen in eerste instantie het probleem zelf moeten proberen op te lossen. Als de eigen oplossing niet werkt, helpt de pedagogisch medewerker vanzelfsprekend alsnog.

Kinderen worden daarnaast gestimuleerd om vragen te formuleren. Aan een kind dat bij een pedagogisch medewerker staat en zegt: "Ik heb dorst", vraagt de pedagogisch medewerker wat hij wil. Het kind wordt zo gestimuleerd om te vragen of hij wat mag drinken. Ditzelfde geldt voor een kind dat bij een pedagogisch medewerker komt staan, naar zijn losse veters kijkt en weer opkijkt. Het kind bedoelt dat de pedagogisch medewerker zijn veters moet strikken en hoewel de boodschap duidelijk is, vraagt de pedagogisch medewerker toch wat het kind wil.

Motorische ontwikkeling

Hierbij is onderscheid te maken in de grove en de fijne motoriek. De coördinatie en het tegelijkertijd bewegen van romp, armen en benen heet de grove motoriek. Gefaseerd maken kinderen de volgende ontwikkeling in hun grove motoriek door: zitten, kruipen,

staan, lopen, rennen, huppelen en fietsen. De grove motoriek wordt gestimuleerd door het aanbieden van uitdagende spelmogelijkheden passend bij de leeftijd van de kinderen. Door het spelen leren kinderen hun eigen mogelijkheden kennen. Onze binnen en buitenruimtes zijn zodanig ingericht dat zij de ontwikkeling van de motoriek stimuleren. De fijne motoriek heeft betrekking op kleine bewegingen die coördinatie tussen ogen en handen vereisen. Hierin maken kinderen grofweg de volgende ontwikkeling door: kleuren, kleien, plakken, knippen en schrijven. Ook in de dagelijkse routine wordt de motorische ontwikkeling van kinderen gestimuleerd. Zelfstandig een broodje smeren en drinken uit een beker zijn voorbeelden van dergelijke activiteiten die een positieve uitwerking hebben op de ontwikkeling van de fijne motoriek.

De kinderen worden op een natuurlijke manier uitgedaagd zichzelf te ontwikkelen door te zien wat er in aanleg aanwezig is en de ruimte te geven om dat uit te bouwen.

Wanneer het b.v. begint te kruipen wordt het kind op een veilige plek op de vloer gelegd zodat het de mogelijkheid krijgt deze vaardigheid te oefenen.

Het ontwikkelen van de zintuigen

Door middel van onze zintuigen komen we in contact met onszelf en met de buitenwereld. Kleine kinderen zijn één en al zintuig. Alle indrukken komen ongefilterd binnen. Een kind heeft nog niet geleerd de verschillende zintuiglijke indrukken naar 'waarde' te schatten en de niet waardevolle te negeren. Alles wordt opgenomen. We proberen die onbevanging te behouden en te behoeden door te waken over de kwaliteit van de zintuiglijke indrukken. De inrichting en het kleurgebruik in de ruimtes, de variatie in voeding, de keuze van materialen en de hoeveelheid speelgoed is daarop afgestemd.

Er is veel ruimte voor natuurlijk ontdekken door gebruik te maken van natuurlijke materialen die alle zintuigen, de motoriek en de creativiteit van het kind stimuleren. Seizoen schatten (bloemetjes, takjes, eikels, sloot water, schelpen enz.) worden op de groep gebruikt om mee te spelen, te proeven, te bestuderen. Bij de oudere kinderen

wordt er bv geleerd wat het verschil is tussen zoet en zout. Door het spelen van een "proef" spelletje.

Creatieve ontwikkeling

Fantasie en creatieve vaardigheden zijn belangrijk voor een kind. Creatief bezig zijn is een ideale bezigheid om gevoelens als boosheid of blijdschap te uiten. Ook hangt de creatieve ontwikkeling nauw samen met de probleemoplossende vaardigheden van een kind. Het kind leert hoe hij/zij problemen, vragen (op een creatieve manier) kan oplossen, beantwoorden.

Fantasie hangt nauw samen met creativiteit. Kinderen met veel fantasie zullen ook creatief zijn. Er zijn allerlei soorten materialen (water, zand, verf, klei) aanwezig die het ontdekken van de creatieve ontwikkeling de ruimte geven. Daarnaast worden er activiteiten ondernomen waarbij ze hun eigen creativiteit ontdekken en kunnen uitbouwen. Wij werken met thema's en door er over te vertellen en beelden te laten

zien worden kinderen geprikkeld zelf te onderzoeken wat er allemaal mogelijk is binnen het thema.

Naast expressieve creativiteit worden de kinderen gestimuleerd om creatief te denken. Zij leren dit bijvoorbeeld door een lastige situatie op te lossen zoals het delen van speelgoed.

Cognitieve ontwikkeling

Kinderen zijn kleine onderzoekers. Ze willen de wereld begrijpen en grip krijgen op hun leefwereld. Ze verruimen hun wereld door nieuwe ontdekkingen. Belangrijke competenties hierbij zijn, gebruiken van de zintuigen, begrijpen en benoemen, leren van woorden en begrippen (taal), zoeken naar verbanden, ordenen, vergelijken, rangschikken, meten en tellen (rekenen), geconcentreerd kunnen spelen, vasthouden aan een plan en doorzetten. Competenties die spelenderwijs gestimuleerd worden tijdens

de dagelijkse gang van zaken, in het spel, in themaverband of via doelgerichte activiteiten. Kinderen leren om informatie uit hun omgeving te verwerken en op te slaan, om vervolgens deze verworven vaardigheden en kennis op een later moment weer te kunnen gebruiken.

Voor de allerkleinsten betekent het vooral dat zij grip op de wereld om hen heen proberen te krijgen door iets talloze keren uit te proberen. Door een bal de lucht in te gooien en verwonderd te ervaren dat deze ook telkens weer naar beneden komt, ontdekt het kind dat er zoiets bestaat als zwaartekracht. Pedagogisch medewerkers zullen de kinderen de ruimte geven om dingen uit te proberen en zo te ervaren.

Communicatieve competenties

Jonge kinderen communiceren met hun hele lichaam, gesproken taal wordt snel een steeds belangrijker communicatiemiddel. Taal kan beschouwd worden als gereedschap om in contact te komen met en grip te krijgen op de wereld. Een kind vraagt en krijgt in taal uitleg en hulp. De pedagogisch medewerker speelt hierin een actieve rol door veel tegen en met kinderen te praten. Dit gebeurt in correct Nederlands, zodat de kinderen dit overnemen. Kinderen leren taal te gebruiken voor het verwoorden van emoties, zintuiglijke ervaringen, de ruimte, concrete zaken, aanduidingen van de tijd, denken en redeneren, morele regels, sociale communicatie en creativiteit.

Sociale competenties

Tijdens het samen zijn wordt er geleerd hoe het is om samen te spelen, samen te delen ruzie te maken maar ook om het weer goed te maken.

Door de verschillen in leeftijd is er altijd wel iemand om tegen op te kijken maar ook om iemand te helpen die jonger is. Er wordt gestimuleerd rekening te houden met elkaar, dus wanneer iemand alleen wil spelen mag dat. Wanneer er samen gespeeld wordt,

wordt er begeleid in de interacties met elkaar, verschil in taalvaardigheid maar ook verschil in sociale competentie. Door afspraken te maken hoe je met elkaar praat, welke woorden gebruik je, wat kun je wel zeggen, wat beter niet. En bij de jongere kinderen wanneer er een baby op de grond speelt kun je geen wilde spelletjes doen en de baby leert weer dat niet alles wat er leuk uit ziet zomaar afgepakt kan worden.

In de omgang met andere kinderen en met de pedagogisch medewerker wordt de sociale ontwikkeling gestimuleerd. Het kind leert omgaan met anderen en ziet wat zijn gedrag voor invloed heeft op hen. Het kind leert om te gaan met zijn eigen boosheid, verdriet en blijdschap, maar ook met de boosheid, verdriet en blijdschap van anderen. Pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen tijdens dit proces. Ze laten de kinderen zien wat de gevolgen zijn van hun gedrag. Gaandeweg en aangepast aan hun ontwikkelingsfase leren kinderen daarbij rekening houden met anderen en verantwoordelijkheid te nemen voor het eigen gedrag.

Pedagogisch medewerkers nemen de gevoelens van het kind altijd serieus en leren kinderen kennen door met en niet tegen hen te praten. Ze laten merken dat ze weten hoe het kind zich voelt en dit proberen ze zoveel mogelijk te verwoorden. Het kind merkt zo dat de pedagogisch medewerker hem/haar begrijpt en het kind zijn

gevoel kan en mag uiten. Een open en eerlijke houding van de pedagogisch medewerkers zorgt voor wederzijds respect.

Geplande activiteiten worden gedaan met de hele groep. Er wordt samen gespeeld en kinderen worden gestimuleerd om mee te spelen. Als ze dit echt niet willen, worden ze er niet toe gedwongen. Op andere momenten kiezen we er voor om een activiteit met een klein groepje te doen. Pedagogisch medewerkers gaan bewust om met deze keuze. Deze is afhankelijk van de behoefte van de groep of juist van de individuele kinderen.

Als er vrij gespeeld wordt, worden de kinderen ook echt 'vrij' gelaten. Kinderen mogen zelf weten wat ze doen en hebben hier ook de mogelijkheid toe doordat ze gemakkelijk bij het speelgoed kunnen. Pedagogisch medewerkers observeren tijdens het spelen. Als ze merken dat een kind steeds alleen speelt, zal geprobeerd worden dit kind meer te betrekken bij andere spelende kinderen. De situatie is bepalend voor de interventie. Sommige kinderen spelen graag alleen en dan hoeft niet snel ingegrepen te worden. Andere kinderen spelen alleen omdat ze het moeilijk vinden contact te leggen of buiten de groep vallen. In een dergelijke situatie zal de pedagogisch medewerker het kind begeleiden in het samen spelen.

Kindercentrum Kruiemeltje is een plek waar kinderen vriendjes en vriendinnetjes (kunnen) maken. Met sommige kinderen zal het kind heel goed kunnen opschieten, met anderen zal het iets minder goed overweg kunnen. Contact met andere kinderen is goed voor de sociale ontwikkeling van een kind. Samen spelen, samen ruzie maken en samen problemen oplossen helpt een kind te groeien in zijn ontwikkeling. Kinderen worden

hierin, tot op zekere hoogte, vrijgelaten door de pedagogisch medewerkers. Als twee kinderen ruzie hebben zullen de kinderen dit eerst zelf proberen op te lossen. Er wordt ingegrepen door de pedagogisch medewerkers als kinderen er zelf niet uit kunnen komen of als de veiligheid van de kinderen in gevaar is.

Door samen te spelen leren kinderen veel van elkaar en met elkaar. Ze kunnen verder gaan in hun spel door de volgende dag hetzelfde te doen of net even anders verder te spelen. Ze hebben b.v. geleerd hoe de toren van blokken stevig genoeg staat zodat hij niet zo snel omvalt en dus nog hoger wordt of weten dat wanneer ze een treintje met stoelen maken hoeveel stoelen ze nodig hebben, wie graag voor wil zitten en hoe je het aan kunt pakken om de rollen deze keer even om te draaien.

Het kind ervaart hoe het is deel uit te maken van een groep, het bevorderen van het groepsgevoel komt tot stand door de gezamenlijke activiteiten gedurende dag. Het gezamenlijk opstarten is een vast dagelijks ritueel net als het gezamenlijk eten en drinken. Maar ook het gezamenlijk een knutselactiviteit uitvoeren of muziek luisteren en samen dansen. Door het jaar heen worden er ook activiteiten gepland samen met de ouders een uitstapje naar b.v. de lammetjes of mee lopen met de avondvierdaagse, familiedag, naar de speeltuin in Godlinze enz.

Aanbieden van regels, normen en waarden

Duidelijke regels helpen bij het in stand houden van een veilige basis en zorgen voor de overdracht van normen en waarden.

Duidelijke regels zijn regels die vast staan en benoemd worden zodat een kind er eigen mee wordt en blijft. Een jonger kind zal de regels eerst moeten leren kennen en een ouder kind zal de regels moeten leren hanteren. Er wordt uitgegaan van een positieve sfeer. Van jongs af aan wordt het kind op een positieve manier benaderd, ongewenst gedrag wordt zoveel mogelijk genegeerd. Door gedrag om te buigen door middel van b.v. afleiding. Wanneer een peuter gooit met blokken "kom we gaan een toren bouwen van de blokken, dat is veiliger en krijgt niemand een blok tegen zijn hoofd" enz.

Ongewenst gedrag wordt benoemd naar het kind, b.v. wat gaat er nu mis en hoe kan dat de volgende keer anders. Naar gelang de leeftijd wordt het kind aangesproken op zijn verantwoordelijkheid voor zijn/haar eigen gedrag in interactie met zijn haar omgeving. Een jonger kind (baby) krijgt een andere uitdagende bezigheid aangereikt wanneer het telkens de treintjes afpakt van een ander kind. Een ouder kind krijgt de ruimte om zelf tot een oplossing te komen voor ander gedrag. Hoe kun jij de volgende keer voorkomen dat... enz. Soms wordt ervoor gekozen om het kind even apart te nemen wanneer de situatie te dreigend is voor het kind zelf of voor zijn of haar omgeving. Er wordt een afspraak gemaakt onder welke voorwaarde het kind weer mee kan doen aan de groepsactiviteit.

Omdat de invloed van de omgeving medebepalend is voor de ontwikkeling van sociale en persoonlijke competenties van het kind, maar ook voor de overdracht van normen en waarden, spelen ook de (mede)opvoeders een rol in die ontwikkeling. Duidelijkheid van regels die aangepast zijn aan de ontwikkelingsfase van het kind en die consequent worden toegepast, zijn daarbij belangrijk. Deze regels worden o.a. uitgedragen door voorbeeldgedrag van de leidsters en door positieve bekrachtiging wanneer het kind zich aan de regels houdt.

Overleg met ouders over de regels die het kind moet leren en de wijze waarop dit wordt gestimuleerd, is van groot belang. Er zal dan ook regelmatig tijdens de overdracht over gesproken worden.

Respect voor de medemens, dieren en de dingen om ons heen is één van de waarden die we kinderen meegeven. We leren kinderen de mening van anderen respecteren (ook als deze afwijkt van de eigen mening) en op een verantwoorde manier om te gaan met speelgoed (binnen) of de natuur (buiten).

Een stuk cultuuroverdracht hoort ook bij het overbrengen van normen en waarden. Zo wordt er bij de thema's aangesloten bij de landelijke feestelijkheden zoals Sinterklaas, kerst, Pasen, Koningsdag en natuurlijk de verjaardagen van het kind. Er wordt in overleg met de ouders een verjaardag gevierd, de ruimte wordt versierd met slingers en ballonnen. Er wordt voor de jarige een verjaardag muts geknutseld waarna hij op de stoel mag staan en er voor hem gezongen wordt. De verjaardag trein brandt een kaarsje die uitgeblazen mag worden en er wordt getrakteerd.

4.2 Ontdekken en ontwikkelen 4 - 13 jaar

De uitgangspunten van de ontwikkeling bij kinderen van 0 tot 4 jaar worden voortgezet bij kinderen in de leeftijd van 4 tot 13 jaar. Ook de basisprincipes, normen en waarden die zijn beschreven voor de jongste leeftijdsgroep blijven gelden voor de kinderen van 4 tot 13 jaar. Toch vraagt deze leeftijdscategorie deels ook om een andere of aanvullende aanpak.

De ontwikkeling van kinderen in de basisschoolleeftijd verloopt snel en de doelgroep van de BSO is breed. Elke leeftijdsgroep leert en ontwikkelt zich op een eigen manier. Tussen het 4e en 6e jaar leert het kind vooral spelend en proberend. Vanaf 6 jaar beginnen kinderen steeds rationeler en logischer te denken. Ze onthouden meer en begrijpen dingen sneller. Met 10 jaar zet de lichamelijke puberteit zich soms al in en zie je sterke veranderingen in denk- en inlevingsvermogen. Dit is een natuurlijk proces dat te maken heeft met de ontwikkeling van de hersenen.

Kinderen leren elke dag. Leren op de BSO is anders dan op school; spelend leren staat centraal. De kinderen zijn op een leeftijd om specifieke talenten te ontwikkelen. Ze blijken ergens goed in te zijn en bouwen dat verder uit. De kern van de ontwikkeling van kinderen tussen 4 en 13 jaar is dat zij steeds zelfstandiger worden. Wij doen recht aan deze zelfstandigheid door kinderen de keuze te laten aan welke activiteit zij willen deelnemen. De buitenschoolse opvang is vrije tijd van kinderen. Wij respecteren daarin de vrije keuze van kinderen en dragen tegelijkertijd zorg voor een veelzijdig aanbod. Kinderen in de buitenschoolse opvang denken, praten en beslissen zelf mee over dit aanbod.

Persoonlijke en sociale competenties

Hierbij gaat het zowel om de ontwikkeling van de persoonlijkheid van kinderen als om de ontwikkeling van hun talenten. Tot de persoonlijke ontwikkeling behoren aspecten als een eigen identiteit ontwikkelen, een eigen mening kunnen vormen en zelfstandig, veerkrachtig en kritisch zijn.

Talentontwikkeling kan op allerlei gebieden plaatsvinden. Een goed, uitdagend aanbod van activiteiten

en materialen biedt kinderen kansen om veel gebieden te ontdekken. Maar dit gebeurt in een andere context dan op school. Kinderen op de BSO kunnen zelf hun keuze bepalen. Het is juist de vrijheid op de BSO die iets unieks bijdraagt aan de persoonlijkheidsontwikkeling van kinderen. Ze leren zelfstandig zijn, zelfvertrouwen, flexibiliteit, keuzes maken, problemen aanpakken en je aanpassen aan de omstandigheden.

Sociale competenties gaan over contacten met anderen in allerlei verschillende sociale situaties. Er worden op de BSO andere sociale vaardigheden gevraagd dan op school. De BSO geeft kinderen de kans om ook met andere leeftijdsgroepen om te gaan en om zelf te kiezen met wie ze samen zijn.

Zelfstandigheid en autonomie

Kinderen willen graag zelfstandig zijn. De één lukt dat sneller dan de ander. Op de BSO moet ieder kind zijn zelfstandigheid kunnen vergroten. Het leert er nieuwe fysieke en sociale vaardigheden en ontdekt zijn eigen rol in de groep. Door mee te mogen praten over regels van de BSO leert een kind dat zijn mening waarde heeft. Pedagogisch medewerkers hebben een belangrijke taak in het ontwikkelen van de autonomie van kinderen, zodat ze uiteindelijk zelfstandige mensen worden.

Overdracht van waarden en normen

De BSO vormt een bredere samenleving dan een gezin en kinderen krijgen zo extra kansen om kennis te maken met de diversiteit van onze samenleving. Kinderen krijgen de kans om normen en waarden te leren kennen en hiermee te oefenen. Ook het meegeven van goed burgerschap en cultuuroverdracht beschouwen wij als onderdeel van onze taak.

Pedagogisch medewerkers hanteren kinderparticipatie als middel om waarden en normen aan te dragen. Kinderen worden betrokken bij het reilen en zeilen op de BSO en hebben inspraak. Ze leren verantwoordelijkheid krijgen en dragen. Afspraken die eenmaal zijn gemaakt kun je niet zomaar naast je neerleggen. Regels die je samen opstelt, gelden voor iedereen.

De manier waarop pedagogisch medewerkers de kinderen begeleiden in het omgaan met waarden en normen speelt een grote rol. Het gaat niet alleen om het maken van afspraken, maar ook om reflectie en discussie. Oftewel om de vraag: "Waarom is dat nou zo belangrijk?". De pedagogisch medewerker geeft zelf altijd het goede voorbeeld. De afspraken met kinderen worden regelmatig herhaald, geëvalueerd en indien nodig of gewenst aangepast.

Relaties in de groep

Een positieve sfeer is een voorwaarde voor een geslaagde dag. Door met elkaar regels af te spreken waar iedereen zich in kan vinden, wordt een positieve sfeer bevorderd. Pedagogisch medewerkers geven het goede voorbeeld. Er wordt niet gevloekt en geschreeuwd, ruzies worden vreedzaam opgelost en verschillen tussen kinderen worden benoemd en geaccepteerd. Op deze manier wordt het respecteren van normen en waarden vanzelfsprekend. Op de BSO zijn de relaties tussen kinderen en volwassenen duidelijk. De pedagogisch medewerker is eindverantwoordelijk en neemt beslissingen, maar neemt de kinderen altijd serieus. Vriendschap is belangrijk. In de groep is er aandacht voor onderlinge relaties. Kinderen die op de BSO geen aansluiting vinden met leeftijdgenoten verdienen extra aandacht. Het begeleiden van groepsprocessen is een belangrijke vaardigheid van de pedagogisch medewerker.

Positieve groep

Respect is de basis bij het uitpraten van een ruzie of discussie tussen kinderen. Als ze er niet uitkomen, heeft de pedagogisch medewerker de rol van gespreksleider. In een goed georganiseerde groep komen alle kinderen tot hun recht. Er heerst een positieve sfeer, waarin kinderen oog hebben voor elkaar en de wil bestaat om conflicten op te lossen. Positieve groepen geven kinderen de ruimte zichzelf te zijn en initiatieven te nemen.

Werken aan een positieve groepsfeer:

- Veiligheid bevorderen
- Modelgedrag
- De juiste situaties scheppen
- Vriendschappen bevorderen
- Positief sociaal gedrag bevorderen
- Aandacht voor nieuwe kinderen in de groep

Een uitzondering zijn in de groep

Sommige kinderen hebben nauwelijks steun van de pedagogisch medewerker nodig om in de groep te kunnen functioneren. Andere kinderen juist wel: nieuwe kinderen, kinderen die niet zo gemakkelijk vriendjes maken, kinderen die weinig ervaring hebben met functioneren in groepen of teruggetrokken kinderen. Als de pedagogisch medewerker aanmoediging en ondersteuning biedt in de sociale contacten kan het kind leren om zich staande te houden en om zijn capaciteiten verder te ontwikkelen. De pedagogisch medewerkers begeleiden een nieuw kind altijd zorgvuldig. Een nieuw kind moet zich welkom voelen en overzicht krijgen hoe het er aan toe gaat. Pedagogisch medewerkers en kinderen heten de nieuwkomer samen welkom en maken hem wegwijs. Kinderen hebben tijd nodig om al het nieuws in zich op te nemen. De nieuwe informatie wordt herhaald en het kind wordt begeleid totdat het zelf aangeeft dat het zich thuis voelt.

Hoofdstuk 5 *Pedagogische praktijk*

5.1 Plaatsingsgesprek en wennen

Plaatsingsgesprek

Voorafgaand aan de opvang vindt er altijd een plaatsingsgesprek plaats. Wij vinden het belangrijk om persoonlijk kennis te maken. Dit gesprek vindt plaats met de mentor van het kind. Ouders wordt verzocht vooraf het algemene kind gegevens formulier in te vullen met relevante informatie over kind en gezin.

Ook wordt er tijdens het gesprek, aan de hand van het plaatsingsformulier, vastgelegd welke zorg het kind nodig heeft, wat voor karakter het kind heeft en of er nog bijzonderheden zijn b.v. wat betreft het slaapritueel waar wij als opvang rekening mee dienen te houden. Er wordt genoteerd welke afspraken er met de ouders zijn gemaakt. Tijdens dit gesprek informeren wij ouders over het pedagogisch beleid en over praktische zaken van de opvang.

Wennen

Bij Kindercentrum Kruimeltje is veel bespreekbaar ten aanzien van het wennen. Het meest belangrijke is dat ouder(s) en kind zich welkom voelen.

Een kind de allereerste keer naar de opvang brengen is voor veel ouders een nieuwe, spannende situatie. In het begin moeten alle partijen aan elkaar wennen. Het wennen kan bestaan uit een paar uurtjes proefdraaien of gelijk een hele dag. Dit hangt af van de behoeftes van zowel de ouder(s), het kind, evenals van het kindercentrum. Ouders hebben recht op twee wen dagen. Tijdens deze wen dagen staat kennismaken met de groep en de dag structuur voorop. Maar nog belangrijker is dat het kind zich veilig en vertrouwd gaat voelen op de opvang. Wij proberen bij het wennen dan ook gelijk het contact tussen de mentor en het kind tot stand te brengen.

De pedagogisch medewerkers houden rekening met individuele verschillen en spreken zorgvuldig met de ouders af hoe de eerste keren zullen verlopen, hoelang kinderen komen en hoelang de ouder erbij blijft.

De eventuele overgang naar een andere stamgroep binnen de opvang gaat in samenspraak met ouders. Zo kunnen kinderen op een rustige manier wennen aan de nieuwe situatie. Ook bij een dergelijke overgang gaan kinderen doorgaans meerdere keren een dagdeel meedraaien op de nieuwe groep.

5.2 Begeleiding

Alle kinderen binnen Kindercentrum Kruimeltje worden begeleid door een vast team van geschoolde pedagogisch medewerkers; Elke pedagogisch medewerker is zoveel mogelijk op vaste dagen op vaste groepen aanwezig, waardoor er snel een vertrouwde band ontstaat.

Elke dag krijgen de pedagogisch medewerkers de eindverantwoordelijkheid over een vaste stamgroep b.v. baby's, peuters, verticale groep of 1 van onze BSO-groepen. Wie, wanneer op welke groep eindverantwoordelijk is, is terug te vinden in ons praktijkplan (hoofdstuk 3 team).

Bij deze eindverantwoordelijkheid wordt rekening gehouden met het mentorschap, zodat mentor en mentor kind zo veel mogelijk contacturen maken.

Bij het begeleiden van de stamgroepen werken alle pedagogisch medewerkers veel naast elkaar en in afstemming met elkaar. Daardoor zijn de lijnen kort en kunnen de leiders elkaar ondersteunen. Daarbij stemmen alle medewerkers hun werkwijze op elkaar af zodat de pedagogische sfeer in de begeleiding gewaarborgd wordt.

Belangrijk uitgangspunt voor die pedagogische sfeer is het naleven van de regels en afspraken die gelden binnen Kindercentrum Kruimeltje. Hier wordt door de pedagogisch

medewerkers toezicht op gehouden. Soms kunnen kinderen grenzen (regels) goed zelf hanteren, soms moeten zij daarin door de pedagogisch medewerkers begeleid worden. Daarbij staat de veiligheid voorop.

De begeleiding wordt afgestemd op de dynamiek van de groep en de individuele zorg voor het kind. Een groep kinderen met veel energie wordt gestimuleerd om buiten te gaan spelen. Een kind wat met een boekje op schoot komt zitten wordt voorgelezen. Een peuter die wiebelend op zijn benen staat omdat hij nodig naar de W.C moet wordt begeleid in zijn gang naar het toilet. Enz.

Kindercentrum Kruieltje probeert het kind te begeleiden op het niveau dat bij het kind past. Dit wordt gedaan door goed naar het kind te kijken en te luisteren en daarop in te spelen.

In de praktijk betekent dit, dat de pedagogisch medewerkers de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van het kind stimuleren door het de kans te geven om dingen zelf te doen, uit te proberen en op te lossen. Voor de BSO-kinderen kan er b.v. een zelfstandigheid contract opgesteld worden, hierin worden samen met de ouders en het kind afspraken vastgelegd ten aanzien van de zelfstandigheid. Het kind mag dan b.v. zelfstandig van en naar school lopen.

Bij ziekte van een van de pedagogisch medewerkers wordt dat in eerste instantie opgelost met de vaste medewerkers mocht dit niet afdoende zijn, dan wordt er een invalkracht ingezet.

Groepshulp

Binnen Kruieltje hebben we bewust gekozen voor het werken met groepsondersteuners ook wel onze "groepshulp". Zij zijn een waardevolle aanvulling voor de pedagogisch medewerkers. Deze "groepshulpen" zijn verantwoordelijk voor de randvoorwaarden van de opvang zoals b.v. inventariseren en bestellen van de boodschappen en het bijhouden van de was. Het uitvoeren van periodieke schoonmaakwerkzaamheden, maar ook het ondersteunen van de pedagogisch medewerkers op de groepen. Door b.v. een flesje te maken, een luier te verschonen, helpen bij de eet momenten en activiteiten maar ook bij het halen en brengen van en naar school. Ook de groepshulpen werken op vaste dagen en vaste tijden zodat ook zij een vertrouwd gezicht zijn voor de kinderen.

5.3 Dagritme

Baby's worden, in nauwe afstemming met de ouders, verzorgd naar hun eigen behoefte. Ze krijgen eten en drinken wanneer ze honger hebben en gaan slapen wanneer ze moe zijn.

De rest van de tijd kunnen ze spelen in de box of op de grond of worden ze geknuffeld op schoot. Ze worden zoveel mogelijk bij het groepsproces betrokken, door b.v. op schoot mee te doen met liedjes zingen aan tafel en mee te gaan in het rondje van aanwezige kinderen.

Kinderen die ouder zijn eten, drinken en slapen gezamenlijk. Kinderen slapen naar eigen behoefte en/of wensen van de ouders. De overige bezigheden worden aangepast aan de behoeften van de kinderen.

Uit school hebben de BSO-kinderen vaak behoefte aan een rustmoment met een kop thee om vervolgens uit te rauzen buiten in de speeltuin.

Het dagritme is een belangrijk instrument voor zowel het kind als de pedagogisch medewerker. Het dagritme maakt de dag overzichtelijk voor het kind, het weet: "We zitten nu te eten en dan gaan we straks slapen". Een goed dagritme biedt een afwisselend programma waarin tegemoetgekomen wordt aan de verschillende behoeften van de kinderen. Het is duidelijk en overzichtelijk voor de kinderen, hun ouders en pedagogisch medewerkers.

- Het dagritme bestaat uit vaste onderdelen, zoals brengen, binnen- en buitenspelen, activiteiten, fruit eten, lunch, slapen en ophalen. Door te werken met vaste rituelen in het programma, snappen kinderen wat er gaat gebeuren en voelen ze zich veilig.
- Het dagritme is ruim gepland, waardoor kinderen zich niet gehaast voelen. Er wordt rekening mee gehouden dat de overgang van de ene naar de andere activiteit rustig moeten kunnen verlopen. Tijdens de overgang van activiteiten wordt gezorgd dat alle kinderen iets te doen hebben en niet te lang stil moeten zitten wachten.
- Er is ruimte voor flexibele aanpassing van het dagritme om rekening te kunnen houden met individuele kinderen en toevallige omstandigheden.
- Er is balans tussen rustige en actieve momenten.
- Er is balans tussen alleen spelen, spelen in kleine groepjes en met de gehele groep.
- Elke ochtend en/of middag spelen de kinderen een deel van de tijd buiten.
- Vaste rituelen, duidelijke afspraken en regels helpen bij het gevoel van veiligheid en structuur.

Ter ondersteuning van het dagritme van de kinderen, maken we gebruik van dagritme kaarten, zodat voor de kinderen zichtbaar is wat er gaat gebeuren tijdens hun dag. Tijdens de eet momenten zullen we het dagritme met de kinderen bespreken en worden ze betrokken in de keuze van de activiteit.

Daar waar nodig wordt er ondersteund met bijvoorbeeld pictogrammen. Om regels visueel te versterken.

Er wordt elke dag geteld hoeveel kinderen er zijn tijdens het fruit eten, wie er aanwezig zijn en welke dag het is van de week enz.

De kinderen weten al snel het ritme van de dag en de daarbij horende rituelen en beginnen bijvoorbeeld al met hun handjes te draaien wanneer er genoemd wordt dat het tijd is om fruit te eten.

Ook de BSO-kinderen hebben elke middag een gezamenlijk opstart moment tijdens het drink moment uit school. Er wordt besproken wie er aanwezig is en er wordt bedacht wie welke activiteit gaat doen die dag.

De speelmomenten zijn de vrij te besteden momenten op de dag waarop de kinderen naar eigen behoefte kunnen spelen. Dit kan een gezamenlijke activiteit zijn, bijvoorbeeld wandelen, samen een spelletje doen of knutselen, maar ook buiten spelen, een hut bouwen, individueel spel enz. Voorop staat dat de opvang een plek is waar je het leuk moet hebben, waar je je kunt ontspannen maar waar je ook wordt uitgedaagd in je persoonlijke competenties door bv. te kijken naar hoe een BSO-kind zijn eigen schoenen al kan strikken en daardoor zelf gestimuleerd wordt om ook je veterstrik diploma te halen.

5.4 Mentorschap en volgen van de ontwikkeling

Er wordt bij Kruimeltje gewerkt met mentorschap waarbij het volgen van de ontwikkeling van het kind in samenspraak met de ouders voorop staat.

Alle kinderen krijgen een mentor toegewezen. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen te bespreken. Ook is de mentor het aanspreekpunt voor kinderen.

Om de ontwikkeling te kunnen volgen, moet de mentor kinderen echt kennen. Daarom is de mentor direct betrokken bij de opvang en ontwikkeling. Door het volgen van de ontwikkeling sluiten pedagogisch medewerkers aan bij de individuele behoeften van kinderen. Ook wordt er door overleg met ouders afgestemd hoe we aan wensen en behoeften van kinderen tegemoet kunnen komen.

Bij het volgen van de ontwikkeling wordt gebruik gemaakt van het digitale volgsysteem Horeb met daarin het kinderdagboek. Hierin wordt per kind en per kernactiviteit de ontwikkeling bijgehouden. Dit biedt structuur aan het mentorschap.

De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en het mentorschap maakt dat belangrijke ontwikkelstappen worden gezien en mogelijke opvallendheden in de ontwikkeling, tijdig worden gesignaleerd en besproken.

De mentor draagt er zorg voor dat ouders minimaal jaarlijks uitgenodigd worden voor een oudergesprek. Het voornaamste doel van dit gesprek is om met elkaar te delen hoe kinderen zich voelen, ontwikkelen en gedragen. Mocht er naast dit gesprek behoefte zijn aan een tussentijds gesprek, dan is dit altijd mogelijk. Zowel ouder(s) als pedagogisch medewerkers kunnen dit aangeven. Vanzelfsprekend wachten we niet op het jaarlijkse oudergesprek als er tussentijds bijzonderheden zijn. Dit wordt in voorkomende gevallen direct met ouders besproken. Bij aanvang van de opvang wordt aan ouders bekend gemaakt wie de mentor van hun kind is, de gegevens van de mentor zijn ook terug te vinden in de mentorlijst die naar alle ouders gemaild wordt.

Voor kinderen is de mentorindeling goed zichtbaar op de groep. Er hangt een groepsindeling of namenlijst. Ook wordt er met de kinderen over gesproken. Zo weten ze wie hun mentor is en waarmee ze bij de mentor terecht kunnen.

Doorgaande ontwikkel lijn

Als een kind overgaat van opvang naar school bespreken we de wijze van overgang vanzelfsprekend ook met de ouders. De voorschoolse periode wordt altijd afgesloten met het aanreiken van een overdrachtsformulier, waarin vermeld wordt of en welk voorschools educatief programma gevolgd is, welke vaardigheden verworven zijn en welke zorg eventueel is ingezet.

In overleg met ouders worden de registraties die zijn vastgelegd in ons kind volgsysteem en het overdrachtsformulier door de mentor overgedragen aan de basisschool. Voor alle VE-kinderen gaat dit in een persoonlijke overdracht, de zogenaamde warme overdracht. Overleg (schriftelijk of persoonlijk) tussen de pedagogisch medewerkers en de leerkrachten van de basisschool is belangrijk.

De overgang van de peutergroep naar school en eventueel de buitenschoolse opvang vindt gewoonlijk plaats op het moment dat een kind 4 jaar wordt. Het kan voorkomen dat er niet alleen gekeken wordt naar de leeftijd van een kind, maar ook of een kind 'eraan toe' is om over te gaan naar de volgende groep. In voorkomende situatie is het belangrijk dat ouders, pedagogisch medewerkers en leerkrachten elkaar zo goed mogelijk informeren over het welbevinden en de ontwikkeling van een kind.

5.5. Ontwikkelingsgericht werken

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich op een zo natuurlijk mogelijke wijze kunnen ontwikkelen. Je veilig voelen in een vertrouwde omgeving is daarin van wezenlijk belang. Samen met de leidster en de andere kinderen op ontdekkingsstocht gaan de wijde wereld

in. Voor kinderen is alles om hen heen “nieuw” en elke dag weer een nieuwe beleving. Door hen op die ontdekkingsstocht te ondersteunen daar waar nodig, krijgt het kind een stevige basis van waaruit het zichzelf en zijn/haar omgeving verder kan ontdekken en kan worden wie hij/zij is.

Bij Kruimeltje zorgen wij voor een sfeer van warmte en veiligheid door als vaste en sensitieve verzorgers aanwezig te zijn, goed te luisteren en adequaat te reageren op ieder kind. Vanuit deze veiligheid krijgt het kind de kans om te spelen, de wereld te ontdekken en zijn eigen grenzen te verleggen. Hierbij wordt rekening gehouden met de eigenheid van ieder kind. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen unieke manier, in zijn eigen tempo en interesses. Wij dragen zorg voor het aanbieden van condities voor het spel en voor voldoende aanbod van activiteiten en spelmateriaal, dat bij de leeftijd en interesse van elk kind aansluit. Het speelgoed de ruimtes en het activiteiten aanbod bij Kruimeltje is uitnodigend voor de fantasie en stimuleert verschillende aspecten van de ontwikkeling, zoals de lichamelijke ontwikkeling (fijne en grove motoriek), cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling. Door op alle gebieden voortdurende uit te dagen zal er vooruitgang gemaakt worden en uiteindelijk het zelfvertrouwen en de zelfstandigheid van kinderen groter worden.

5.6. Startblokken

Kruimeltje heeft ervoor gekozen om vanaf 2022 op alle groepen te gaan werken volgens de Startblokken methode. In Startblokken bieden we spelactiviteiten aan en verkennen interessante actuele thema's. Het is een doelgerichte aanpak die aansluit bij wat kinderen zelf willen "groot zijn", meedoen aan de wereld om zich heen en natuurlijk veel ontdekken en nieuwsgierig blijven. Startblokken geeft al ons medewerkers de kennis en vaardigheden om bewust sturing te geven aan leer-en ontwikkelingsprocessen.

Jonge kinderen leren door te spelen en door samen te spelen. Zij willen graag groot zijn en bij de 'grote-mensen-wereld' horen. Vanuit die motivatie wordt hun ontwikkeling en leerproces gestimuleerd. Betekenisvolle activiteiten met een spelkarakter vormen het hart van de werkwijze. De groepsruimte en spelmaterialen (=speelleeromgeving) zijn afgestemd op de (thema-)activiteiten en passen binnen de werkwijze van Startblokken. Deze speelleeromgeving is rijk, betekenisvol en is in herkenbare hoeken ingedeeld. De ruimte en materialen nodigen kinderen uit om spel- en taalervaringen op te doen. Zo is er altijd een huishoek, bouwhoek en een themahoek, aangevuld met een verteltafel. De ruimte straalt overzicht en structuur uit.

In hun spel imiteren kinderen de werkelijkheid en ontplooiën zij activiteiten aan de hand van thema's. Ze worden uitgenodigd om te experimenteren, te ontdekken en krijgen daarvoor passende materialen aangereikt. De pedagogisch medewerker speelt mee, brengt onder woorden wat kinderen willen en denken, en biedt hun spelenderwijs nieuwe begrippen en woorden aan. Zo doen kinderen nieuwe (leer)ervaringen op. Doelstelling is om elke dag tot een betekenisvol aanbod te komen dat past bij de belevingswereld en de ontwikkeling van het kind. Startblokken, in samenhang met ontwikkelingsgericht werken, richt zich op het stimuleren van meerdere ontwikkelingsgebieden, zoals:

- **Spraak-Taalontwikkeling.** Hierbij gaat het onder andere om het vergroten van de woordenschat, het begrijpen en uiten van taal, en het stimuleren van de beginnende geletterdheid.
- **Beginnende Rekenvaardigheid.** Hierbij gaat het om het leren tellen, het meten en de oriëntatie in ruimte en tijd.
- **Motorische ontwikkeling.** Hierbij gaat het om het ontwikkelen van de grove en de fijne motoriek.
- **Sociaal-Emotionele ontwikkeling.** Hierbij gaat het om het stimuleren van zelfstandigheid, zelfvertrouwen en het samen spelen en werken

Startblokken en ontwikkelingsgericht-werken gaan uit van een cyclisch proces: observeren, doelen stellen, passende activiteiten zoeken die de doelen ondersteunen, reflecteren op de opbrengst waarna weer nieuwe doelen gesteld worden.

5.7 Signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling

Observeren en signaleren

Onze pedagogisch medewerkers hebben een observerende en signalerende werkhouding in het begeleiden van de kinderen. In de dagelijkse praktijk wordt er tijdens de interactie momenten met en door de kinderen zowel geobserveerd als gestimuleerd.

Bijzonderheden ten aanzien van de ontwikkeling van kinderen worden op deze manier van werken snel gesignaleerd. Uit een eenmalige observatie kan blijken, dat een kind achterloopt in een ontwikkelingsgebied. Dit is een signaal om het kind extra in de gaten te houden. Omdat het kind jong is en de ontwikkeling nog kan variëren, worden in deze fase geen vervolgstappen ondernomen.

Begeleiding, vervolgstappen

Iedere dag vindt er tussen de pedagogisch medewerkers een overdrachtsmoment plaats waarbij bijzonderheden en opvallend gedrag die gesignaleerd zijn bij de kinderen besproken worden. Deze worden tevens in ons digitale kind gegevens genoteerd zodat niet aanwezige pedagogisch medewerkers ook op de hoogte blijven. Ook vindt er iedere 6 weken een pedagogisch medewerkers vergadering plaats, waarbij het gesignaleerde opvallende gedrag bij een kind besproken wordt. Wanneer er een achterstand op een van de ontwikkelingsgebieden is gesignaleerd, wordt er extra geobserveerd en op elkaar afgestemd. Is er sprake van een sterker aanhoudend, alarmerend signaal, dan volgen verdere stappen.

De pedagogisch coaches binnen (Diana en Annelies) Kruiemeltje zullen de aard van deze achterstand in kaart brengen. In nauwe afstemming en samenspraak met de overige pedagogisch medewerkers zal het kind daarna op passende wijze ontwikkelingsgericht worden begeleid. Om hier de juiste keuzes in te kunnen maken, zal een van de pedagogisch coaches het kind observeren en zal zij, mede met behulp van de ervaringen van de overige medewerkers, een advies/een plan van aanpak, opstellen. Het effect van extra begeleiding en zorg wordt geëvalueerd a.h.v. opgestelde einddoelen en tijdspad omschreven in het plan van aanpak. Op basis van deze conclusies wordt het plan van aanpak eventueel bijgesteld.

In het geval er externe zorgbegeleiding noodzakelijk is sluit de pedagogisch coach zoveel mogelijk aan bij de zorg die extern geboden wordt. Indien mogelijk zijn er contacten met de externe zorgverlener (zoals bv. het consultatiebureau, de huisarts, fysiotherapeut, JGZ, logopedie en CJG).

Rol van de ouders

In bovenstaand proces worden de ouders steeds betrokken, er worden geen stappen ondernomen zonder medeweten en goedkeuring van de ouders. Dit geldt ook voor de overdrachtsformulieren voor de basisschool: in overleg met de ouders wordt besloten of er wel of geen overdracht zal plaatsvinden van de observatiegegevens van het kind. Ouders worden actief betrokken bij de aanpak van de achterstand en mocht dit nodig zijn doorverwezen naar externe zorgverleners.

5.8 Voor- schoolse educatie

Voorschoolse educatie (VE) is erop gericht om ontwikkelingsachterstanden bij kinderen in de leeftijd van 2 tot 6 jaar te voorkomen of te verminderen. Dit gebeurt door kinderen spelenderwijs te laten leren. Door speciaal hiervoor ontwikkelde programma's aan te bieden in de thuissituatie, op het kinderdagverblijf (crèche), peuterspeelzaal (peuteropvang/peuterschool/voorschool)) of op school krijgen kinderen een extra steuntje in de rug. VE wordt (deels) gesubsidieerd door de gemeente.

Binnen Kruiemtje bieden wij VE aan op de groepen, **Kruiemtjes** van maandag t/m woensdag (donderdag vanaf 1 april 2023) en bij **Kruimels** op maandag, dinsdag en donderdag. Op beide groepen zal tussen 9 en 11 uur en tussen 13 en 16 uur VE aangeboden worden. Dit zorgt ervoor dat kinderen met een VE-indicatie die volgens een flexibel rooster komen gebruik kunnen maken van beide stamgroepen om aan hun minimale VE-uren van 960 uur in 1,5 jaar te komen.

We volgen vanaf 2022 een scholingsprogramma om organisatie breed volgens de Starblokken methode te kunnen werken (zie paragraaf 5.5). Deze methode is geschikt om als VE-methode te gebruiken en bied alle medewerkers de mogelijkheid om VE te kunnen aanbieden en elkaar te vervangen bij ziekte/vakantie. Wanneer de gehele locatie de scholing heeft afgerond zullen de dagen en tijden waarop VE wordt aangeboden uitgebreid worden.

5.9 Iedereen doet mee - Inclusieve kinderopvang

Kindercentrum Kruiemtje is voorstander van inclusie. Het uitgangspunt hierbij is dat we in dialoog met ouders (en eventuele zorgverleners) zoeken naar de mogelijkheden waarop dit kan. Voorafgaand aan de plaatsing van een kind met een extra zorgbehoefte brengen we in beeld welke specifieke zorgvraag het kind heeft en in hoeverre hierin kan worden voorzien. Mocht blijken dat de zorgvraag zodanig is, dat hieraan redelijkerwijs niet kan worden voldaan (vanwege het ontbreken van expertise of vanwege het feit dat de zorg voor andere kinderen in het geding komt) dan zoeken we samen met de ouders naar een passend alternatief.

Het is een recht van alle kinderen, ongeacht welke beperking of zorgvraag, om zich te ontplooiën. Kinderen kunnen vanaf jonge leeftijd leren omgaan met verschillen. Het is ons beleid om alle kinderen zo veel mogelijk samen te laten spelen in de dagopvang of buitenschoolse opvang. Eventueel in samenwerking en met inzet van extra begeleiding en expertise van onze netwerkpartners in de zorg. Uitgangspunt is 'gewoon als het kan, speciaal als het moet'.

5.10 Zorg

Wij proberen in ons beleid, en daarmee ook in onze zorgstructuur, aan te sluiten bij wat in de diverse gemeenten beschikbaar is. Wij zien als toegevoegde waarde dat we op die manier het best aansluiten op bijvoorbeeld het onderwijs en dat zorg dicht bij de kinderen en hun ouders plaatsvindt.

In de meeste gemeenten kan voor zorgkinderen een beroep gedaan worden op een sociaal wijkteam of jeugdconsulenten en andere professionals (b.v. consultatiebureau, CJG, logopedisten). Kinderen kunnen worden besproken in zorgoverleg door JGZ of in het uitvoeringsoverleg peuteropvang en VVE. Zorg en signalen worden op gepaste wijze gedeeld en besproken. Na collegiale consultatie, interne observatie en overleg met

ouders kan externe expertise worden ingeschakeld. Deze ketenpartners komen, met instemming van ouders, observeren en adviseren bij kinderen met een mogelijke zorgvraag.

5.11 Pijlers

Door het jaar heen worden er aan de hand van verschillende thema's activiteiten uitgevoerd. Dit kunnen knutselactiviteiten zijn, maar ook uitstapjes of meegaan met het weer door lekker buiten te spelen wanneer het warm is.

Voorop staat dat er een ontspannen en veilige sfeer heerst waarbij elk kind tot zijn recht komt. Naast het bieden van een huiselijke setting, staan de volgende pijlers centraal.

Natuur

Wanneer kinderen buiten zijn met zand of water valt er elke dag weer wat nieuws te ontdekken en worden alle zintuigen optimaal geprikkeld. Wij vinden dat een waardevolle invulling bij de ontwikkeling van kinderen.

Er wordt dan ook naar gestreefd alle dagen buiten te spelen het liefst meerdere keren per dag. Aangezien het de gezondheid bevordert door veel in de buitenlucht te zijn, het de conditie bevordert en het kinderen op een directe wijze leert kennismaken met de seizoenen en het daarbij horende weersgesteldheden.

De natuur en het meegaan met de seizoenen is een terugkerend thema, bij het ontdekken van de natuur en de seizoenen gaat het spel en daarmee ook de ontwikkeling vaak vanzelf. We verzamelen kastanjes bij de kastanjabomen in de buurt of zoeken schelpjes en krabbetjes achter de dijk.

Er wordt regelmatig gewandeld bv. naar de dijk, naar de kinderboerderij en het park en genoten van het zand en de zee op het strandje bij de dijk.

Echt seizoen uitstapje is b.v. het jaarlijks voorjaars uitje naar de lammetjes

We maken bij onze uitstapjes gebruik van een bolderkar en/of wandelwagen voor de jongsten (tot 4 jaar), maar ook wel de auto of bus die wij van Kruimeltje ter beschikking hebben.

Boekstart

Samen een boekje lezen – plaatjes aanwijzen en verhaaltjes vertellen – versterkt de band met je baby. En kinderen die als baby al zijn voorgelezen, zijn later beter in taal. Je kan dus niet vroeg genoeg beginnen met voorlezen.

Vanuit deze gedachte is BoekStart ontstaan: een programma dat kinderen van 0 tot 4 jaar en hun ouders van boeken laat genieten. www.boekstart.nl

Kindercentrum Kruimeltje ziet en ervaart de kracht van het lezen en ontdekken met boeken, vertelplaten en tekst op jonge leeftijd. Het vergroot de woordenschat, het prikkelt de fantasie het zorgt voor verbinding en saamhorigheid wanneer een verhaal herhaald wordt en je met elkaar weet wat er op de volgende bladzijde staat te gebeuren. Wij zijn dan ook een officiële boekstart locatie, dat houdt in dat wij een leesplan hebben welke is opgesteld door onze geschoolde voorlees coördinator.

Er is nauw contact met de bibliotheek en we doen mee aan diverse voorleesactiviteiten georganiseerd door de Bibliotheek. Jaarlijks hebben we aandacht voor de nationale voorleesdagen welke start met een voorleesontbijt.

Wij lezen dagelijks voor, nemen boekjes als uitgangspunt voor onze activiteiten en proberen ouders te betrekken en stimuleren in het lezen met hun kinderen.

Er worden jaarlijks nieuwe boekjes aangeschaft om zo onze collectie actueel te houden en ouders mogen gebruik maken van de aanwezige boekjes om deze thuis te lezen met hun kind.

Cultuurbeleving

Uiting geven aan je gevoelens en emoties op een kunstzinnige manier, ontdekken wat je kunt maken of wie je kunt zijn. Deel uit maken van een multiculturele samenleving.

Kindercentrum Kruimeltje neemt kinderen mee in het cultuurbewustzijn door verschillende culturele en kunstzinnige activiteiten aan te bieden. Onder culturele en kunstzinnige activiteiten verstaan wij alles wat te maken heeft met het op expressieve wijze uiten van ideeën, gevoelens, waarnemingen en ervaringen. Cultuur omvat kunst (muziek, theater, toneel, dans, literatuur, beeldende kunst) en wetenschap (literatuur, architectuur), maar gaat ook over tradities en gebruiken, feesten, landen en nationaliteiten, godsdiensten, culturele stromingen, monumenten, musea, etc. We respecteren

daarbij de diverse achtergronden van kinderen.

We besteden aandacht aan feestdagen en cultuurgewoontes, we respecteren daarbij de diverse achtergronden van kinderen.

Onze uitgangspunten zijn:

- Zelf ervaren en beleven staat centraal; kinderen krijgen de ruimte om zelf dingen te ontdekken en uit te proberen
- Rekening houden met diversiteit in talenten en achtergronden.

We maken gebruik van een knutsel atelier en een toneel en muziek ruimte zodat kinderen kennismaken met diverse materialen en manieren om uiting te geven aan hun creativiteit.

Zo vieren wij ons jaarlijkse sinterklaasfeest, we houden de mini Koningsspelen rond Koningsdag. Het lopen met een zelf geknutselde lampion op 11 november.

Wij brengen de kinderen in contact met b.v. de ouders in een verzorgingstehuis door daar een bezoekje te brengen.

Maar natuurlijk is er ook aandacht voor de verjaardagen van het kind. Er wordt in overleg met de ouders een verjaardag gevierd, de ruimte wordt versierd met slingers en ballonnen. Er wordt voor de jarige een verjaardag muts geknutseld waarna hij op de stoel mag staan en er voor hem gezongen wordt. De verjaardag trein brandt een kaarsje die uitgeblazen mag worden en er wordt getrakteerd.

Gezonde kinderopvang

Sinds 2021 is Kruimeltje een gezonde kinderopvang.

Gezonde Kinderopvang heeft als doel kinderen zo jong mogelijk gezond gedrag en een gezonde leefstijl aan te leren. Wij willen deze door de overheid gestimuleerde aanpak inbedden in onze beroepspraktijk. Dit betekent dat we structureel aan een gezonde leefstijl van kinderen en deskundigheid van medewerkers werken. We hebben aandacht voor: voeding, bewegen, dagritme, groen, sociaal-emotionele en seksuele ontwikkeling, zonbescherming, fysieke veiligheid en hygiëne. Hoe jonger kinderen gezond gedrag aanleren, hoe meer profijt ze hier in hun latere leven van hebben. De kinderopvang is

een belangrijke plek om kinderen een gezonde start te geven. Jongere kinderen leren dit spelenderwijs, oudere kinderen middels bewustwording en uitleg. Ook kunnen pedagogisch medewerkers het goede voorbeeld geven aan kinderen en ouders.